

BYGDESPEILET

Kommunal informasjonsavis for Nannestad

NUMMER 2

10. ÅRGANG

MAI 1983

UTGIVER: NANNESTAD KOMMUNE

Brannvesenet er blitt herre i eget hus

Etter mange års tilværelse som Luftfartsverkets gjester på Gardermoen, kunne Nannestad brannvesen i mars flytte inn i eget anlegg i Bahus. Den nye brannstasjonen her er båd et tidsmessig og velutstyrt. Den dekker en grunnflate på 280 kvm, og hele byggeprosjektet kom på om lag 1,3 millioner kroner.

Det var Gardermoen lufthavns oppsigelse av leieavtalen som førte til at det måtte settes fortløpende i å skaffe kommunens brannvesen et sted å være. At valget falt på Bahus hadde flere årsaker, blant annet hadde kommunen her før sitt lager- og garasjeanlegg.

Over til side 24 — *Fra den nye brannstasjonen i Bahus.*

ETTER SKISESONGEN:

Fortsatt både topp og bredde i Bjerke IL

En rask oppsummering av vinterens meritter for Bjerke-løperne gir fortsatt bevis for at dette er landets ledende lag for

langrennsløpere. Å ta for seg alle prestasjonene som er oppnådd i vinterens løp vil føre for

Over til side 24 —

Budsjettreduksjoner på kr. 2.845.000

Det opprinnelig vedtatte budsjettet for i år viste seg tidlig ikke å være holdbart. I ekstraordinært budsjettmøte ble det derfor gjort vedtak som reduserte budsjettets utgiftsside med hele 2.845.000 kroner.

Av reduksjonene falt 1.243.000 kroner på lønninger, mens 1.602.000 kroner utgjorde besparelser og økninger av inntektsposter over nær sagt hele budsjettet. Vi går ikke her i detalj med hvem som har fått de hardeste «støytene» i denne forbindelse, men det er klart at mange områder har fått vanskeliggjort sin situasjon i betydelig grad. Dette gjelder blant annet Bygdespeilet, som må revurdere det opplegg som hittil er fulgt.

Bakgrunnen for den store justeringen av årets budsjett er i første rekke at skatteinngangen i 1982 ble langt

Over til side 24 —

LITT AV INNHOLDET

DÅRLIG ØKONOMI FOR BIBLIOTEKET

Se side 4

REPETISJON OM RENOVASJON

Se side 5

BYGDA VÅR PÅ 1700-TALLET

Se side 9

MARTHA ÅRUD I PORTRETET

Se side 14

BRORSKAP OVER LANDEGRESENE

Se side 18

OM KULTUREN

Se side 21

GRENDEMILJØET

Se side 22

OG MYE ANNET

KULTUR PÅ ALMISSER?

I de siste åra har kulturaktivitetene i bygda fått stor oppmerksomhet. Ikke bare har kulturkontoret hatt mye å henge i med, men også aviser og andre har rettet blikket mot omfanget og mangfoldigheten i det som skjer hos oss. Og det er jo både hyggelig og inspirerende.

Men så, mens vi er i ferd med å få befestet kulturens sentrale plass, så seiler mørke økonomiske skyer inn over oss og truer denne mangfoldige og verdifulle virksomheten. Og hva gjør kulturlivet da? Jo, i byer og på større tettsteder har vi sett at kulturlivet/idretten har søkt til næringslivet, og vi har forstått det slik at det fins betydelig interesse for slike engasjement fra næringslivets side. Og da er vel alt vel og bra?

Nei, vi tror ikke det. Tvert i mot så vil vi på det sterkeste fraråde en slik linje i kulturlivet. Kulturlivets/idrettens folk må se hvilken sovepute sponsorkraften og tradisjonell kommersialisering representerer for politikerne. De fritas for ansvar på et område som ikke gir penger eller på annen måte bidrar i «bokholdernes» spiskammer. For å sikre et rikest mulig mangfold og en styring som ikke er ankret i privat spekulasjon må kulturlivet og idretten være et samfunnsansvar, akkurat som de sosiale anliggender i samfunnet er det. Det er den demokratiske styringsretten det her står om, og det på et område som i morgendagens samfunn vil få en meget sentral plass. Veldedigheten må ikke få makt i denne sammenheng, det må både politikerne og kulturlivets/idrettens folk se.

H. Ø.

FORELDRENE OG KASSETTINDUSTRIEN

I de siste åra har vi vært vitne til en enorm utvikling på det teknologiske området. Blant annet har kassettspillere i alle varianter gjort sitt inntog, og i særlig grad erobret barn og ungdom, på godt og vondt. Og parallelt med utviklingen av stadig mer transportable og hendige spillere har vi fått en musikkindustri som i sin spekulative forflatning bør hensette mange foreldre i store betenkeligheter. For selv om det naturligvis er mye bra musikk å få på kassetter, så er det også enormt med mye tvilsomt, for ikke å si søppel. Og det er vårt inntrykk at det er nettopp det siste som selger blant de unge. Og det vet denne industrien, for det er her kjøpekraften ligger.

Med maskinmessig «donk i donk» og et like flatt språk i teksten påmontert ørene de fleste av døgnets timer er det dårlige utsikter for de varige svingninger og fine nyanser både i følelsesliv og språkføring. Vi tror foreldrene her må følge opp i langt sterkere grad og forsøke å diskutere kassetvalget med de håpefulle. Det er nemlig ikke alltid kvaliteten som selger best, snarere tvert i mot. Derfor sikter store deler av underholdningsindustrien, heri både ukeblader og flere aviser, mot en generell forflatning av folket. Og det vil vi advare mot. I tillegg representerer «donk-i-donk»-industrien også et generelt helseproblem.

H. Ø.

Nye fartsbegrensninger på flere fylkesveger

Vegsjefen har foreslått en justering av de særskilte fartsbegrensningene på fylkesvegene i Romerike. Innenfor Nannestad grenser er det i denne forbindelse foreslått at vegparsellen fra Eltonåsen til Ramstad og fra Åsjordet til Kringler skole får 60 km/t som høyeste hastighet, og at strekningen Ramstad, Åsjordet får 50 km/t.

Videre blir foreslått at en kort strekning forbi Kringler skole blir skiltet med 50 km/t. Ellers blir det 60 km/t på strekningen Gjerdrum grense — Låvegg, samt samme hastighet på strekningen Gutu—Løken I. Det blir videre 50 km/t på strekningene Ha-

gamoen—Gutu, Løken I—Holterkrysset, Maurakrysset—kryss Vilberg og Solheimkrysset—Molstad.

Nannestad kirke—Heggli, Skivulstad—Preståsen og Åmol—Haug vil alle få maksimal hastighet på 50 km/t.

Etter disse nye fartbegrensningene vil fylkesvegnettet i Nannestad bestå av 46,6 km med hastighet 80 km/t, 13,1 km med 60 km/t og 7,4 med 50 km/t.

Formannskapet har sagt seg enig i vegsjefens forslag til nye fartsskilttinger. Det tas sikte på at skilttingene skal kunne gjennomføres i år.

ROB

Skolerutene for neste skoleår

Skoledager og fridager for neste skoleår er nå fastlagt av skolestyret. Vi bringer her skolerutene for 83/84:

Måned:	Elev-dager	Ferier, fridager, planleggingsdager
August	12	Planleggingsdag mandag 15. Elevene begynner tirsdag 16.
September	19	Fri mandag 12. (Valgdag) Fri mandag 26. og tirsdag 27.
Oktober	20	Fri fredag 21. (Østl. lærerstevne).
November	21	Planleggingsdag onsdag 2. (Interkommunal)
Desember	13	Fri torsdag 1. Siste skoledag før jul tirsdag 20.
Januar	19	Første skoledag etter jul, onsdag 4. Planleggingsdag onsdag 25.
Februar	21	
Mars	16	Vinterferie f.o.m. 5. t.o.m. 9. Planleggingsdag mandag 26. (Parallellagt for Ø. Romerike).
April	14	Påskeferie f.o.m. 16. t.o.m. 24.
Mai	19	Fri fredag 18.
Juni	11	Planleggingsdag fredag 1. Fri tirsdag 12. Siste skoledag onsdag 20.

Butikken kommer til Alderspensionatet

En av de dagene som pensjonistene ser fram til, er når damene fra sanitetsforeningen kommer med butikken sin. Det var liv og røre rundt disken da Bygdespeilet var på besøk på Alderspensionatet. «Ekspeditrisene» Hanna Toftner og Hilda Rustad kunne by på sjokolade, frukt, ukeblader, såpe, hårnnett, lommeørklær og småpresenger. Og handelen gikk livlig. Hvis det er noe «butikken» ikke har i øyeblikket, skaffer de det til neste torsdag. Og før høytidsdagene har de gjerne med seg aktuelle ting som er særmerkt for denne høytiden.

Sanitetsforeningens leder, Bjørg Haugerud, forteller at denne handelen

na nar pagatt i flere ar. Hver torsdag hele året gjennom kommer butikken til Nannestad Alderspensionat og Nannestad Sykehjem. Sanitetsforeningen er delt i fem avdelinger: Steinsgård, Bjerke, Åsen, Midtbygda og Holter. Ekspeditrisene går på omgang. Det var Bjerkes tur til å gjøre jobben denne gang.

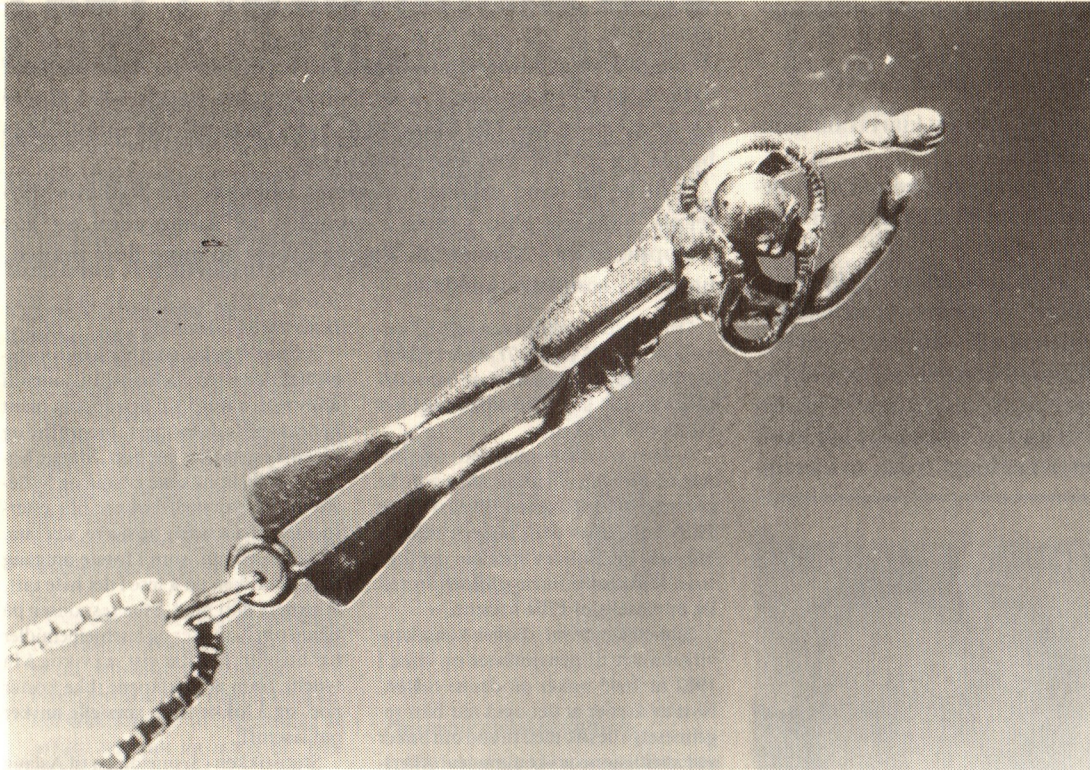
Varer ble innkjøpt for 58.000 kroner i fjor, og solgt videre til pensjonærer og pasienter for samme pris. Eventuell fortjeneste for sanitetsforeningen blir den kontantrabatt de greier å oppnå ved innkjøpet. Dette er bare ett av de mange tiltak som sanitetsforeningen driver, men et meget populært sådant.

G. N.

Hilda Rustad ekspederer mens Hanna Toftner tar imot betaling ved kassa.

Kvartalets bilde:

«Golden diver» — Foto: Tore R. Nyholt og Thor Solberg, Holter Fotoklubb.

T.R.N.

Maura skoles elever anno 1939

I forrige nummer av Bygdespeilet etterlyste Norunn Granheim Karlsen et skolebilde fra Maura skole i tiden 1936—43. Vi bringer her et bilde som visstnok skal være tatt i 1939. Det vi-

ser skolens elever dette året, med lærer Kristian Brovoll til venstre. Ellers var frøknene Stang og Ramstad også lærere på samme tiden, men de var ikke med på bildet.

Bildet er lånt ut av Marit Lund i Maura.

ROB

Martin Haga ny styreformann i Sparebanken

Forstandskapet i Sparebanken har hatt sine valg til bankens styrende organer. Som ny formann av forstandskapet ble enstemmig valgt Cato Sand, mens Marit Berntsen ble valgt til ny nestformann.

Sentralt i valgene var valg av ny styreformann etter Erling Aanesrud, som ikke kunne gjenvelges på grunn av tjenesteregelen som tilsier at ingen kan ha over 20 års tjeneste som tillitsmann. Aanesrud har for øvrig vært med i bankens styre helt fra 1959, og som styreformann fra 1977 til nå. Som ny styreformann ble valgt Martin Haga fra Holter. Til medlemmer av styret ble det gjenvalg av Trygve Simonsen og nyvalg av Ola Holter. Varamedlemmer til styret ble Marit Berntsen, Hans Gra-

ni og Trond Nilsen. Som varamedlemmer til styret fra de ansatte ble valgt Kari Rotnebo og Grete Magnussen.

Nye medlemmer til valgkomiteen for forstandskapet ble Jens Kaxrud, Bjarne Granly og Knut Gressaker, mens Anne Økern og Christoffer Tangen ble nye medlemmer valgt av innskyterne.

Som medlemmer til fellelrådet ble valgt Cato Sand, Jens Kaxrud, Per Ramsli, Marit Berntsen og Kari Bakken.

ROB

Lokal Humor

SKOLEFRI

Det fortelles at en gang i tiden var det inspeksjon ved skolesjef og skolestyre i en av våre skoler. Nå var det slik at i en av klassene var det et forferdelig spetakkel når denne delegasjonen ankom. I virvaret som oppsto tok skolemyndighetene tak i en av de tilsynelatende mest aggressive bråkmakerne og bragte han bak lås og slå i et rom ved siden av. Selv tok delegasjonen seg en pause i ett av naborommene i påvente av at gemyttene i skolestua skulle falle til ro.

Men etter et kvarters tid kom det to av elevene i den umulige klassen og banket på døra. Denne ble lukket opp, hvorpå de to elevene stilte spørsmålet i kor:

— Nå som atte dere har arrestert lærer'n vår, kan vel vi andre få gå himatt?

HISTORIEKUNNSKAP

— Du pappa, hvem var denne Columbus, spør en forhåpningsfull guttevalp i Midtbygda far' sin.

— Og det spør du om? Lærer dere absolutt ingen ting på skolen lenger? Det er helt rystende hvor lite av tidens ungdom som kan noe av bibelhistorien!

TELT TIL TRE

Det var tre holtergutter som reiste på telttur. Men da de kom til campingplassen oppdaget de forskrekket at de hadde glemt det viktigste av alt, nemlig selve teltet.

Men så sa den ene gutten en, den andre sa to og den tredje sa tre.

Og dermed hadde de telt til tre!

HUFF DA!

En veldreid dame med et noe tvilsomt rykte blant sine med-søstre kom inn i en av bygdas forretninger, stilte seg ved ferskvardisken, og sa til den mannlige ekspeditøren:

— Jeg skal ha en veldig fin høne!

Ekspeditøren rødmet noe generert, men beholdt fatningen:

— Ja, dette har je også hørt!

ROB

3.000 kroner i elevstipend

Skolestyret har delt ut 3.000 kroner i elevstipend. Det var ni søkere om stipend denne gangen. Av disse ble seks søkere hver gitt 500 kroner.

ROB

BIBLIOTEKET HAR SAKKET AKTERUT

I årsberetningen fra biblioteket for 1982 går det klart fram at biblioteket har sakkert akterut de siste åra.

— Hvordan ser du som biblioteksjef på situasjonen ved biblioteket vårt, i forhold til de normer Statens bibliotektilsyn har satt, biblioteksjef Lilla Laache?

— For å ta lokalforholdene først, så er jo de temmelig håpløse. Vi har 160 kvm og normen for bibliotek i kommuner på Nannestads størrelse er 600 kvm, hvis en skal dekke de aktiviteter som forventes. Nå arbeides det jo med å få istand et helse- og sosialbygg i Nannestad, og det er interesse for at kulturetaten blir med på disse planene. Hvis dette blir noe av, så vil jeg si at biblioteket blir ideelt plassert i forhold til publikum. Men det er langt fram, sa kjerringa, hun så seg tilbake!

— Når det gjelder åpningstidene, ligger både hovedbiblioteket og filialen på *minimum* i forhold til folketallet. Normen for hovedbibliotek sier at 5000–7000 innbyggere skal ha åpent mellom 15 og 20 timer i uken fordelt på 4 til 5 dager. Vi har 15 timer på 4 dager. Filialer med mellom 1000 og 2500 innbyggere skal ha 4–8 timer pr. uke fordelt på 2 dager. Vi har 4 timer på 2 dager. Det vi best kan merke dette på er at utlånet pr. time i hovedbiblioteket blir veldig stort og snart grenser inn på at vi må være 2 på vakt når biblioteket har åpent om kvelden.

— Og når det gjelder bokmassen?

— Når det gjelder bokmassen, så er det selve livsnerven i biblioteket. Har man ikke de bøkene som publikum spør etter; bøker som er aktuelle, bøker som det snakkes om og diskuteres i media, så kommer ikke lånerne. Pga. bransjeavtalen mellom forlag og bokhandlere er ikke bokhandlerne forpliktet til å lagreføre bøkene mer enn 2 år. Da går de så salg og etter det er de kanskje utsolgt og ikke til å få tak i. Som man ser av dette er det forholdsvis kort periode at bøkene kan skaffes i bokhandel. Kjøper man dem ikke da, så får man huller i bokmassen som man ikke greier å fylle senere.

— Budsjettet har gått nedover de siste åra.

— I 1978 var bokbudsjettet på kr. 91.000,-. I 1983 er det på kr. 60.000,-. Når man da vet at bokprisene er nesten

I de siste åra har biblioteket blitt påført «huller» i bokbestanden som vi kanskje aldri får reparert, sier biblioteksjef Lilla Laache.

fordoblet på disse 5 årene, så kan man nesten være fristet til å gi seg over. I fjor fikk vi på toppen av det hele beskjed om at det var kjøpestopp på slutten av året. Nå er jo situasjonen den at hovedmassen av bøker kommer ut de siste 4 månedene av året. Når man så har prøvet å spare penger for å kunne kjøpe noe også på denne tiden, blir man ganske hardt rammet av en slik kjøpestopp.

— Hva skal til i penger for at vi igjen er ajour med normene?

— Det er et større regnestykke, så jeg vil bare si her at kommunen så fort som mulig bør øke bevilgningene til biblioteket før en havner så langt nede at det blir astronomiske tall som skal til for å komme på fote igjen!

H. Ø.

Fritak fra tillitsverv

Lilla Laache er etter søknad fritatt som medlem av den kommunale plan- og byggekomiteen. Dermed rykker Geir Solend opp som fast medlem av komiteen, og Lars Ødegård er valgt som ny vararepresentant.

ROB

27792 bøker utlånt ved biblioteket i 1982

I sin årsberetning for biblioteket for 1982 sier biblioteksjef Lilla Laache blant annet at hovedbiblioteket hadde 1494 lånere og at av disse var 118 barn. Ved Åsen filial ble det utlånt 2843 bøker og 24 949 ved hovedbiblioteket.

I tillegg til disse utlånene kommer utlånene fra Fylkesbibliotekets bokbuss som kjører i utkanten av kommunen og har 7 stoppesteder i Nannestad. Bussen kjører en gang hver måned, unntatt i sommermånedene.

Den samlede bokbestand var ved inngangen til 1983 på 21207, hvorav 2499 barnebøker. I tillegg til disse barnebøkene kommer ungdomsskolens og Eker skoles boksamlinger.

— Den grafiske samlingen, som består av 58 bilder, har av økonomiske grunner ikke fått noen tilvekst siden 1978. Utlånet av disse bildene er jevnt bra, selv om lånerne spør om det ikke snart skal kjøpes inn nye bilder, forteller biblioteksjef Lilla Laache.

Biblioteket driver «Boken kommer»-virksomhet til pensjonister og lånte i 1982 ut 1645 bøker på denne måten. Nytt av året er at det også har blitt regelmessige besøk med tilbud om bøker ved institusjonene i kommunen. Akershus fylkeskulturstyret har bevilget 10.000,- kroner til denne virksomheten.

I 1982 sto biblioteket ansvarlig for 3 kulturarrangementer i 3 av institusjonene. På sykehjemmet hadde Roy Bjørnstad en opplesning, på Fagerli sykehjem underholdt Inger Teigen med sang og musikk og på Alderspensionatet ble «Hanan» vist — et lite teaterstykke

av Hans Aanerud.

Aslaug Westby, som har hånd om bibliotekstjenesten i helseinstitusjonene i kommunen sier i sin årsrapport blant annet at reiseskildringer, biografier og klassiske romaner går best. Mange legger vekt på at bøkene er små og letteste, og av storskriftbøkene blir etterspørselen bare større og større, sier hun. Flere svaksynte, som i første omgang avviste tanken på å lese i det hele tatt, er senere blitt med. Men responsen på tilbud om lydbøker og lesehjelpemidler har uteblitt. Det har vist seg viktig å få tydelig fram at boklånene ikke koster noe, og å lokke fram spesielle ønsker om lesetoff.

Statistikken i årsmeldinga til Aslaug Westby forteller at hun fra mai 1982 og ut året lånte ut 443 bøker i helseinstitusjonene. I januar i år hadde hun ved de samme stedene 26 registrerte lånere. I tillegg kommer at det på sykehjemmet står en tralle med bøker til disposisjon og disse utlånene registreres ikke.

H. Ø.

Populært Bibliotøysteater»

Nannestad folkebibliotek og bibliotekets filial i Kringler/Slattum skole hadde i vinter besøk av «Bibliotøysteateret» fra Eidsvoll, som spilte forestillingen «Rødhetten og ulven» for fulle hus på begge stedene. Vårt bilde er fra

folkebiblioteket i ungdomsskolen, der det var stor stemning og mye moro blant et svært så ungdommelig publikum.

ROB

Ominnredning i kommunehuset

Til gjennomføring av en ominnredning i kommunehusets første etasje be-

vilget formannskapet 72.000 kroner. Ominnredningen gjelder avdeling av kontorer for sosialetaten og kommunekassen.

ROB

NANNESTAD FOLKEBIBLIOTEKS

store problem er at lånerne noen ganger glemmer at lånetiden for bøker er:

EN MÅNED

Har DU hatt bøkene for lenge??? Skynd deg til biblioteket og lever dem til oss!!! i Månedene mai og juni tar vi imot for sent leverte bøker gratis og med et smil — senere blir det straks en annen stil.

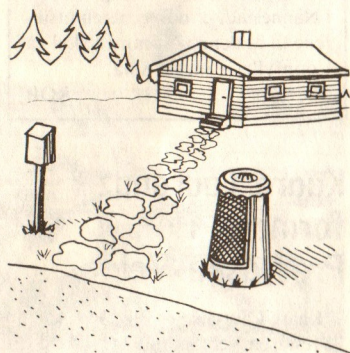
Biblioteksjefen.

En repetisjon om renovasjon

Ingeniøretaten har bedt om at Bygdespeilet på ny minner om de gjeldende vedtekter og en del praktiske opplysninger ellers når det gjelder den kommunale renovasjonstjenesten. Vi bringer derfor utdrag av vedtektene, samt enkelte informasjoner om avfall og avfallsbehandling, slik bestemmelsene om dette er fastlagt av Øvre Romerike Avfallsselskap (ØRAS).

VEDTEKTENE FOR DEN KOMMUNALE RENOVASJONSTJENESTEN

1. Offentlig renovasjon innføres for hele Nannestad kommune. Etter gjeldende helseforskrifter er enhver huseier pliktig til å delta i renovasjonsordningen. Helserådet/renovasjonsutvalget kan etter søknad fritta huseier fra plikten når forholdene i det enkelte tilfelle taler for det. I spesielle tilfeller kan Helserådet/renovasjonsutvalget utelukke huseier fra renovasjonsordningen.
2. Hvert hus skal ha et tilstrekkelig antall sekkestativer til oppsamling av avfall, normalt ett stativ pr. husstand. Helserådet/renovasjonsutvalget kan gi tillatelse til at enslige og mindre familier benytter samme stativ.
3. Huseieren skal selv bekoste, holde vedlike og eventuelt fornye stativer. Kommunen til medvirke til samlet innkjøp for derved å få en hensiktsmessig og enhetlig type til gunstig pris. Sekker bekostes av kommunen.

Plassering av sekkestativene.

4. Stativer skal plasseres på et bekvemt og hensiktsmessig sted, **ikke over 20 m fra kjørbare veg**, lett tilgjengelig for bruker og renovatør. Dersom stativet settes lenger bort, kan det beregnes en ekstra avgift pr. stativ pr. år. Det samme gjelder når stativene plasseres i kjeller. Stativene skal stå på tett og fast underlag og en høyde av 15 cm over terrengnivå.
5. Brukeren av stativet skal besørge renhold av standplass for disse eventuelt oppsamlingsrom for avfall og skal i vintertiden holde adkomstveien til avfallsstativ lett farbar. Dersom brukeren unndrar seg disse plikter, kan renovatøren besørge det nødvendige arbeide utført for **huseierens regning**.
6. Avfallssekkene må ikke fylles mer enn at lokket kan lukkes tett til. **I sekkene kan legges:** Kjøkkenavfall og andre avfallsstoffer som ved forråtnelse kan medføre lukt og sanitære misligheter. **I sekkene kan ikke legges:** Flytende avfall, jernstykker, varm aske, trekubber, sten, jord, bygningssavfall, eksplosive, selvantennelige eller etsende stoffer. **Sprengstoff, sprenglegemer, ammunisjon av enhver art samt giftstoffer og etsende vesker må under ingen omstendighet komme med i avfallet.** Fuktig søppel og glass skal være forsvarlig innpakket. Avfall utenom den vanlige tømmingen kan tas med av renovatøren mot ekstra betaling i hvert enkelt tilfelle. Dette gjelder også juletrær som for levering må være kvistet. Dog har renovatøren ikke plikt til å fjerne slikt avfall, dersom oppdragsgiveren ikke besørger avgiften betalt ved henting.
7. Avfall utover det sekkene rommer kan husstanden selv transportere til

fyllinga under iakttakelse av følgende:

Ved transport av løst avfall må dette tildekkes med presse, netting e. l.

8. Avfall skal tømmes på den søppelplass som kommunestyret til enhver tid bestemmer.
9. For renovasjon betales en årlig avgift til kommunen, som fastsettes av kommunestyret med fylkesmannens godkjennelse. Huseieren, og den alene, er ansvarlig for denne avgift som innkreves av herredskassereren en gang årlig. Kommunestyret kan gjøre vedtak om at trygdede kan få redusert avgift. Skyldig avgift kan innkreves ved utpanting.
10. Alle henvendelser vedrørende renovasjonen rettes til renovatøren. **ROB**

Pakking av avfallet

Sekkerenovasjonen er valgt blant annet av hensyn til hygiene og arbeidsbelastning, og dette stiller visse krav til pakking av avfallet.

Gjenstander med akre og spisse kanter må emballeres imhyggelig slik at de ikke skjærer hull i sekken og kan skade renovatøren.

Sekken må ikke veie over 25 kg. Bløtt eller flytende avfall må pakkes i vann-tatt emballasje for å unngå gjennomfylling av sekken.

Varm aske eller annet som kan forårsake brann må ikke fylles i sekken.

Brann i søppelsekken kan lett spre seg videre. **ROB**

Populær skidag i Stensgårdkroken

Tove Bekkedal og Alf Haugerud gikk i parløp, og kom bra ut av det.

Godt humør sto som varemerke for vinterens store skidag som ble arrangert av toradergruppa i Stensgårdkroken Spel- og danselag. Foruten egne krefter på området, stilte det også det meste av langrennseliten i de innbudte lagene Vågå toradergruppe og Hurdal trekkspillklubb.

Mange av deltakerne stilte i det fine ste skiantrekk, anno arundreski et el-

ler deromkring. Stoppeklokker og annet tidslag eksisterte ikke, og derfor kom da også moro langt foran de rent sportslige prestasjonene.

Og etterpå var det samling i Stensgård skole, der dagens resultater ble omdiskutert og der det ellers var et hyggelig samvær.

ROB

Åpningstider for fyllplassen i Dal Skog

Mandag	kl. 0800 - 1900
Tirsdag	kl. 0800 - 1530
Onsdag	kl. 0800 - 1530
Torsdag	kl. 0800 - 1900
Fredag	kl. 0800 - 1530
Lørdag	stengt

OBS.

Vær oppmerksom på kunngjøringer i dagspressen om endring av åpningstiden, avgiftssatser, eventuelle opprydningsaksjoner og lørdagsåpning.

Husk at avfall bare kan leveres innenfor åpningstiden og at det er forbudt å legge avfall fra seg utenfor fyllplassen.

Alle henvendelser vedrørende sekkestativer og henting av sekkeavfall skal skje til teknisk etat i kommunen.

Alle henvendelser vedrørende direkte avfallslevering til ØRAS rettes til fyllplassen i Dal Skog, tlf. 97 62 90 eller administrasjonen, tlf. (02) 74 12 20 **ROB**

Med søndagsskolene på aketur

Ligg unna for sognepresten og Marianne, som har er i full fart i akebakken ved Skogtun ungdomssenter!

Søndagsskolene på Skogtun, i Preståsen og i Bjerke holdt i slutten av mars en akedag ved Skogtun ungdomssenter. Vel 50 deltakere, bestående av såvel de helt unge som foreldregenerasjonen, hadde en artig dag i den fartsfylte løypa. Her ble det mangt et knall og fall,

men ingen påviselige skader, og moro var det. I tilknytning til arrangementet var det en kort andakt ved sogneprest Iver Granerud, og videre bevertning, utdeling av utmerkelser og filmframvisning.

ROB

Heklearbeider i AOF-kurs

Nannestad AOF avsluttet i mars et kurs i håndarbeidet hekling. Kurset strakk seg over syv kvelder, og de ni elevene uttrykte ved avslutningen at det hele hadde vært både interessant og lærerikt.

Viser her fra avslutningen av kurset i Folkets Hus på Åsen, der en del av elevene var stilt ut. Fra venstre lærer Maj-Britt Granerud, og til høyre elevene Astrid Næss, Audny Myren og Kari Svendsen.

ROB

«Njet» til hyttebygging

Kommunestyret har i samsvar med innstilling fra bygningsrådet sagt et klart «Njet» når det gjelder oppføring av hytter eller sommerhus innen bygdas grenser. Når spesielle grunner foreligger, kan imidlertid bygningsrådet gi dispensasjon fra dette forbudet.

Men for alle som har hatt eller har et ønske om å få seg ei hytte i Nannestad, er nok generelt utsiktene til at denne drømmen skal gå i oppfyllelse meget små.

ROB

Kaare Laurendz formann i Preståsen Vel

Kaare Laurendz er valgt til formann i Preståsen Vel. Samtidig er Trond Eriksen valgt til ny sekretær, og Josef Rieser som nytt styremedlem for område fire. Ellers består styret av Hans W. Damm for område en, Ole Ranges for område tre og Liv Berg for område fem og seks. Formannen representerer selv område to i styret.

Prioriterte oppgaver for Preståsen Vel er i første rekke vannverksaken. Ellers vil det bli lagt vekt på arbeidet med trafiksikkerhet generelt, herun-

Nye betalingssetser for opphold i barnehage

I kommunestyremøte i desember i fjor ble det vedtatt nye satser for opphold i barnehage. Foreldrerådet ved Holter barnehage har imidlertid påpekt at de vedtatte satsene medførte til dels store økninger, og at dette hadde uheldige sider.

Ved nye behandling av saken i kommunestyret ble rådmannens opprinnelige forslag vedtatt. Dette innebærer følgende satser:

For inntekt under 60.000 kroner er det friplass, og for inntekter mellom 60.000 og 80.000 kroner er betalingen kr. 3,— pr. time. Dette øker til kr. 3,50 for inntekter mellom 80.000 og 100.000 kroner. Videre økes til kr. 4,— for inntekter mellom 100.000 kroner og 120.000 kroner, og til kr. 4,50 for inntekter mellom 120.000 kroner og 140.000 kroner. Mellom 140.000 kroner og 160.000 kroner er betalingen kr. 5,—, og fra 160.000 kroner til 190.000 kroner er den kr. 5,50. For inntekter over 190.000 kroner er betalingen kr. 6,— pr. time.

ROB

der redusert hastighet i tettbebyggelsene, anlegg av busslommer og fartsdempende tiltak i boligområdene.

ROB

Suksess for Romerikslagets «Barnedåp»

Kirketjener Evensen i Ola Øverbys skikkelse, med Tone Ødegård og Else Berit Berg Hansen som henholdsvis Dobbel-Petra og Alville, forsøker å ronne opp i visse problemer på prestekontoret.

Det ble stor suksess for Romerikslagets dramatiske klubb's framføring av Oskar Braathens alltid like populære «Den store varnedåpen» i kommunehuset. Publikumstilslutningen var bra, og det var en ekte teaterforventning og stemning.

Alle aktørene gjorde en meget god jobb. Ikke minst gjaldt dette for kirketjener Evensen, som til daglig er helseøking og går under navnet Ola Øverbys.

ROB

Kolonial ut – elektronikk inn

Etter å ha vært et kjent trekk i Maura sentrums forretningsbilde gjennom mange år, opphørte i vinter dagligvareforretningen Rakel Blakkisrud. I stedet flyttet Ivar Moholt Radio og TV-service inn i den tidligere kolonialforretningens lokaler, der det nå er innredet en tidsmessig bransjeforretning med tilhørende verksteder.

ROB

Rakel Blakkisrud Døhlen sier noe vemodig farvel til sin mangeårige dagligvareforretning i Maura sentrum.

Mens Ivar Moholt og Trond Thomassen ser ut til å trives i ny forretning og verksteder samme sted.

Nok en ny forretning i Maura sentrum

Fra åpningsdagen for «Østli Minishop». I forgrunnen Tove Rustad, Gunnar Østli og Ruth Østli, og i bakgrunnen Grethe Lindviksmoen og Mona Røberg.

«Østli Minishop» er navnet på siste tilvekst til forretningstilbudet i Maura sentrum. Det er pølse-makermester Gunnar Østli som eier forretningen, som er en del av et nytt pølse-makeri på samme sted. Østlis pølse-makeri har for

øvning holdt til i de tidligere lokalene til Bjerke Handelslag. Nybygget i Nordåsvegen har en grunnflate på 250 kvm, og det inneholder produktjonslokaler, fryseri, kjølerom, forretning og to leiligheter i annen etasje

ROB

Helsekontroll for kvinner

Nannestad sanitetsforening, Nannestad husmorlag og Holter aktivitetslag

har også fått helsekontroll for kvinner på programmet. Formannskapet har vedtatt å støtte dette tiltaket og bevilget 1.000 kroner. I tillegg blir det still gratis lokaler til disposisjon for formålet i Granåsgården.

ROB

Populært eldreformiddagstreff

Praten gikk livlig ved småbordene under eldreformiddagstreffet i det gamle kommunehuset.

I slutten av januar kunne en komité fra Nannestad menighetsråd ønske velkommen til et eldreformiddagstreff i menighetssalen i det gamle kommunehuset. Omlag 40 deltakere var med på treffet, som både var vellykket og fristet til gjentakelse. På programmet sto pianospill ved

Rakel Thorud, en kort andakt ved Ir-meli Røvik og sang ved Asbjørn Holter. Per Sandvik leste et avsnitt av Peer Gynt, og Bosse Tangen fortalte om enkelte kirkehistoriske klenodier. Og ikke å forglemme, — det ble god tid for en kaffetår med tilhørende hyggeprat.

ROB

Lokalt «Nei til atomvåpen» stiftet

I begynnelsen av februar ble det stiftet et lokallag av organisasjonen «Nei til atomvåpen» i Nannestad. Styret i lokallaget består av Aase Lageraen. Per Sandvik, Tove Hoff, Knut R. Hansen

og Andreas Hygen. Bildet viser dette styret, sammen med Wilhelm Aubert, som kåserte om emnet under stiftelsen i kommunehuset.

ROB

STATSTILSKUDD TIL BOMILJØTILTAK I 1983

Det var flere som søkte om statstilskudd til bomiljøtiltak i 1983 enn i 1982. Dessuten var det flere av fjorårets søkere som søkte på nytt i år, men med nye prosjekter.

Sandsnesseter A/L opprettholdt imidlertid sin søknad som laget fikk avslag på i 1982. Denne søknaden fikk i år førsteprioritet av kulturstyret.

Kulturstyrets prioriteringsliste av de 8 innkomne søknadene ser slik ut:

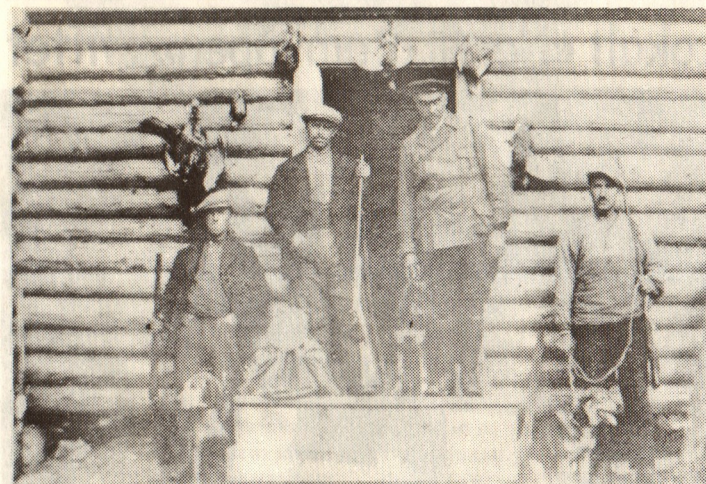
1. Sandsnesseter A/L. Søknadssum kr. 181.660,-.
2. Bjerke Vel. Søknadssum kr. 53.925,-.
3. Nannestad kommune v/sosialkontoret.
4. Skogtun ungdomssenter. Søknadssum kr. 3.000,-.
5. Menigheten Betania. Søknadssum kr. 29.100,-.
6. Menigheten Betel. Søknadssum kr. 29.200,-.
7. Menigheten Evangeliehuset. Søknadssum kr. 20.000,-.
8. Nannestad arbeiderlag. Søknadssum kr. 54.000,-.

H. Ø.

Pål Kringler klør seg i hodet med begge hender over dette resultatet. — At ferdighusprodusentene kan prestere mye rart var både han og Yngve Torud forberedt på, men dette resultatet henger neppe på ei greip, mener de begge. Så galt kan det altså gå når flere uheldige omstendigheter slår seg sammen: stramt boligmarked, mild vinter, vanskelig med lån og — ikke minst — umulig å få ta i en flink snekker. — Og alt dette spekuleres det altså i. H. Ø.

GAMLE GLIMT

Vi ser her et jaktlag med «morrafangsten» tatt i terrenget rundt hytta, som er søndre Stormåshytta, ca. 1933. Jegere fra venstre: Gunvald Snellingen, Hjalmer Brotnov, Martin Haugen og Gulbrand Snellingen. Den femte jegeren, Erling Solheim, var fotograf, og har lånt oss dette bildet. T. R. N.

Fast avtale for turnuskandidat

Det er nå opprettet en avtale som skal gjelde mellom fungerende lege som turnuskandidat og kommunen. I denne avtalen framgår det at kandidaten skal drive vanlig almenpraksis i kontorer som stilles til disposisjon i den kommunale helseavdelingen i Granåsgården.

Etter nærmere avtale med ledende helsesøster skal turnuskandidaten bistå ved barnekontroller, skolebarnundersøkelser, svangerskapskontroll og prevensjonsveiledning. Videre skal kandidaten bistå hjemmesykepleien etter bestemte konsultasjonsregler.

Turnuskandidaten plikter å delta i den etablerte legevaktordningen, og etter avtale med distriktslegen kan han eller henne delta i den offentlige helserådsvirksomheten.

Kommunen stiller kontor, venterom, laboratorium og annet utstyr til disposisjon. Dette inkluderer også oppvarming, lys, renhold og telefon. Dessuten holder kommunen en deltidssansatt sykepleier som kontorsøster. For disse ytelser skal turnuskandidaten refundere til kommunen et bestemt beløp pr. måned.

Etter gjeldende regler stilles privatbolig til disposisjon for kandidaten. Denne skal det betales fast husleie for.

ROB

GAMLE GLIMT

Dette bildet er trolig fra 1930-årene en gang. Innsenderen mener det kan være fra smia til Ole Smedstad, nord for Kåråsen (eller smia til Erling Næss).

Innsendt av: E. L.

Nannestad kommunale forening er 25 år

Nannestad kommunale forening feiret i april sitt 25-års jubileum. Begivenheten ble markert med en fest i kommunehuset, der det vanket mange gratulasjoner og gaver. Foreningen har i dag 220 aktive medlemmer og 20 pensjonistmedlemmer. Foruten kommunalt ansatte, har foreningen også medlemmer ved Fagerli sykehjem og Akershus guttepensjonat.

Det var Alf Myrhaug som ble valgt til foreningens første formann i 1958. Med seg i styret hadde han videre Trygve Noreng, Arvid Bergsten, Valborg Sandborg og Sigurd Skauerud. Medlemstallet ved starten var omkring 20.

Gjennom de 25 år har Nannestad kommunale forening hatt mange saker til behandling, fra lønnsforhandlinger til arbeidsforhold, personalplaner og representasjon i forskjellige utvalg. Foreningen er representert i det kommunale administrasjonsutvalget og i arbeidsmiljøutvalget.

Tre av formennene i Nannestad kommunale forening de senere årene, Kari Karlsen (nåværende), Gunnar Nyholt (1965-80) og Tove Hoff (1980-82).

Kommunen har innvilget foreningens tillitsmann 12 timers fast lønn pr. uke, og denne har sitt kontor i det gamle kommunehuset.

Under jubileumsfesten ble forbundets 25-årsmerke delt ut til Kristian Langbråten, Gudrun Jahr, Karsten Bahus, Magnus Grøndal, Birger Kristoffersen og Hilmar Bahus. Også Mary Østli, Trygve Noreng, Lars Solheim, Alf Hansen og Harald Nygård er tildelt merket, men disse var ikke til stede under festen.

ROB

Forbundssekretær i Norsk Kommuneforbund, Erling Fjældal, og kommuneforeningens formann Kari Karlsen deler ut 25-års merket.

Oppgangstider og nødsår på 1700-tallet

I vår historiske serie fra bygda vår tar historikeren Johan Ryddingstad for seg de skiftende kår for menneskene på 1700-tallet. Vi får lese om krig, kirkesalg, uår og pest. Men også om hvor-

ledes husmenn og bønder levde i sitt daglige liv og virke i den tiden. Mer fra den samme tidsepoken kommer i neste nummer.

AV JOHAN RYDDINGSTAD

De første åra av dette århundre var gode med store avlinger og lite sjukdom. I året 1700 ble det født 67, mens det døde bare 34. Også de nærmeste åa etter 1700 var det stort fødselsoverskott. Da avlingene var gode eller middels, så var folk stort sett tilfreds med forholdene. Særlig ved sammenligning med den gode utviklingen på 1600-tallet, bortsett fra de siste fem åra av dette århundre. Da var det misvekst og mye sjukdom.

I det nye århundre ble det noe framskritt i jordbruket, som var den viktigste næringsveg i bygda ved siden av skogbruket. Ny jord ble ryddet, men det var mest på de gamle gardene. De første åra av 1700-tallet fikk bygda en stor befolkningsstilvekst, men det ble ikke flere gardsbruk, så mange mennesker måtte søke sitt utkomme som tjenere, husmenn og løsarbeidere. Bondesamfunnet fikk derved en voksende befolkningsgruppe i dårlige og usikre kår. En årsak til dette at det ble vanskelig å få jord, var odelsretten og åsetesretten. Særlig den sistnevnte retten gjorde det umulig å dele selveierjord. Hvis en mann etterlot seg jord, skulle eldste sønn eller eldste datter, hvis det ikke var noen sønn, overta farsbruket udelte. Det var heller ikke tillatt å dele leilendingsgarder. På grunn av at ikke gardar kunne deles, ble det mange husmenn i denne tida. Antall gardsarbeidere økte også.

DEN STORE NORDISKE KRIG

Denne krigen berørte i høg grad også Nannestad. Men da jeg har skrevet om den før, vil jeg nå bare nevne litt om den. I oktober 1709 kom det ordre om at vardene måtte settes i stand med nødvendig vakt. Allerede før var det gjort store forberedelser til krig. Det ble militærtjeneste opp til 12 år, og det ble stor etterspørsel etter hester og leveranse av høy. En stor byrde var også innkvartering av hester og dragoner.

Det var kamper i Høland, og flere soldater fra Nannestad falt der i 1716. Svenskenes angrep mot Akershus festning ble mislykket. To år etter falt den svenske kongen, Karl 12, ved Fredriksten festning. Krigen medførte at tyske leietropper kom til bygda og ble innkvartert på gardene, og det var stor misnøye med dette. Allerede før krigen var det kommet tyske offiserer til bygda for å bygge opp den norske hær.

KIRKESALG

Fra katolsk tid hadde bygdefolket bygd kirke og holdt dem vedlike. Kirkene hadde sine faste inntekter ved tiende, landskyld av gardar som kir-

Hovedbygningen på Jahr i Åsgreina ble bygd på slutten av 1700-tallet.

kene eide, og avgift av kuer som var leid bort til bønder. Ved reformasjonen ble bispe- og klostergodset inndratt av kongen, men ikke preste- og kirkegodset. De kostbare krigene i dansketida førte til at kongen la beslag på kirkeinntektene for kortere eller lengre tid. Etter den store krigen var kongen i finansielle vanskeligheter, og for å rette på dette bestemte han at kirkene i Norge skulle selges på auksjon med gods og rettigheter. En biskop i Christiania kjøpte i 1723 de tre kirkene i Nannestad for 2420 riksdaler. Det var en klausul i skjøtet at godset ikke måtte skilles fra kirkene, slik at kirkens inntekter ble borte. Kirkeeierne skulle sørge for vedlikehold, for lys, brød og vin, og de skulle betale andre avgifter og utgifter. Dette så bra ut, men da formannskapet i 1838 overtok inntekter og utgifter ved kirkene, var det bare tre igjen av de over 20 gardene som kjøperen hadde overtatt og ikke hadde lov til å selge.

KIRKENE SOLGT IGJEN

Kirkene ble solgt igjen i 1732, og i 1780 var det igjen nye eiere, som samme år solgte dem til Ingael Halvorsen Jahr og Lars Jakobsen Holter. Av navnene skjønner vi at dette var kjøperne fra Nannestad. Allerede i 1792 solgte de kirkene til «samtlige Nannestad, Bjerke og Holter almue» for 6000 riksdaler. Hvor mye kirkegods som fulgte med, står det ikke noe om i skjøtet.

Den 12. desember 1793 er litt av en merkedag i bygdas historie. Da kom 13 representanter for «den samtlige almue» og skrev en «kontrakt og forening» om kirkenes vedlikehold i framtida. Videre tilsatte de også kirkeverge.

Kirkekjøpet og denne kontrakten viser at det også før formannskapsloven av 1837 fantes en representasjon for hele bygda som kunne opptre på «almuens» vegne og gjøre et vedtak som også medførte utgifter for bygdefolket. Nannestad var en av de første bygdene som kjøpte tilbake kirkene sine. Det gikk lang tid før alle bygdene i landet fikk gjort dette.

UÅR OG BARKEBRØD

Også på 1700-tallet var det stundom uår og hungersnød. Salg av kirkene førte med seg at tiendebuene ikke ble brukt mere. Fra 1723 skulle tienden ikke betales med korn som før, men med penger. tiendebuene ble stående tomme. Der hadde bønder og husmenn før kunne få godt såkorn når de manglet det. Det var uår i 1741, 1742 og 1743, og det ble mye nød og elendighet, og nå hadde de ikke tiendebuene som en reserve. Sommeren 1740 hadde vært svært kald, og kornet ble ikke modent. Året etter måtte de bruke det kornet de hadde som såkorn, og avlinga ble deretter. I 1742 var det en stor landeplage på graset, og mange husdyr døde. Nattefrosten kom tidlig i august, og kornet ble ødelagt.

Etter slike uår var korn fra det ofentlige den eneste utvegen for de fleste. Heldigvis var det store lagre av korn på festningene, og der fikk bygdefolket korn, som de skulle betale senere, når det ble bedre tider. De gode tidene lot vente på seg, men myndighetene trengte penger og sendte krav år etter år. Utover 1760-åra ble restanselista lest på bygdetinget, så det var mange år før kornet ble betalt. I forhold til folketallet fikk Nannestad minst korn, 17½ tønne bygg og 294 tønner havre. Oppgaver over døde for-

teller også at Nannestad klarte seg best i disse katastrofeåra, men det døde 192 i det verste året 1742, de fleste fordi de ikke hadde annet til livsopphold enn mjøl av bark, bein og halm. En følge av nødsåra var at folk begynte å gå rundt å tigge. Litt tigging hadde det nok vært før også, f.eks. i de vanskelige 1690-åra, men de forholdsvis gode åra 1700-40 var det lite av dette. Nå drog mange gjennom Nannestad for å be om litt til livets opphold for seg og sine. Noen av dem døde også i bygda. En av dem, en kvinne, døde i en utelåve ved Homble, hvor hun var gått inn for å hvile seg litt.

En følge av hungersåra var at noen barn og enslige gamle mistet sine nærmeste pårørende og ikke kunne klare seg sjøl og ble satt bort i legd, som det het. Tallet på legdefolk økte sterkt i bygda disse åra. Lensmannen i Nannestad skulle prøve å få inn pengene for kornet som almuen hadde fått etter nødsåra på 1740-tallet. Han undersøkte om folk kanskje hadde trodd de skulle få kornet. Svaret han fikk, var at de verken hadde tenkt eller kunne forlange det, men at de skulle betale etter hvert. Noen fattige hadde tenkt at kongen i sin nåde ville gi dem kornet, men da de skjønte at dette ikke var riktig, ville de betale det. I 1748 kom det ordre om at kornet skulle betales med 86½ skilling for hver tønne havre og 2 daler 6 skilling for byggetønna.

Etter nødsåra 1740—43, som var de verste på 1600- og 1700-tallet, kom det ikke alvorlige nødsår før i 1772-73. De siste åra på 1700-tallet var jamt over gode år unntatt i 1786. I dette tidsrommet var også konjungturene gode, både velstanden og folketallet økte.

HELSESTELLET

Da svartedauen herjet, var det ingen faglærte leger i Norge. I Middelalderen (1000—1500) hadde kongene av og til livleger, men landets borgere hadde ikke leger, bortsett fra noen sårleger i byene. Folk flest måtte greie seg med kloke koner, signekaller, gode råd, god tru og gamle skikker. Nordrennende vatn gav etter gammel tru god helse, og Nannestad var heldig som hadde Hæra, som rann mot nord. Den sjuke kunne drikke av vatnet eller bade seg i det. Denne bekken ble brukt både av folk fra Nannestad og fra andre bygder.

I gamle dager var folk flinke til å greie seg med det de hadde for hånden når de trengte hjelp. På gardene var det gjerne husmora som hadde ansvaret for sår og skader hos store og små. Det ser ut som at mange husmødre hadde gode kunnskaper om plantemedisin og praktisk sjukestell. I tillegg kom så det som folketrua hadde lært dem.

Helbredende kilder var det i mange bygder, også i Nannestad. Sorenskriveren skrev i 1743 at det på Nannestad prestegårds grunn var en slik kilde, som ble kalt gull-kilden og som «till Lægedom af mange enfoldige folk bruges, og endny denne Dag, men mere udi forrige Tider».

HUSMANNSVESENET

På Østlandet utviklet husmannsvesenet seg tidligere enn andre steder i landet. Dette har nok sammenheng med at befolkningen også økte i åra 1650–70, mens de andre landsdeler hadde stillstand. Bøndene var engstelige for at opprettelsen av husmannsplasser skulle bli betraktet som en bebring av gardene og dermed føre til høgere skatter. For å lure myndighetene tok bøndene inn en del «husmenn» som bodde på garden og fikk litt jord til eget bruk. Det gikk en tid uten at disse ble regnet som «husmenn», men ikke lenge.

I Midtbygda økte tallet på husmannsplasser fra 33 i 1700 til 45 i 1730, og i 1762 fra 49 plasser til 64 i 1801.

Det var stor økonomisk forskjell på de meste velstående og de fattigste husmennene. Noen fødte både hest og 4-5 kuer på plassen og kunne låne ut penger. Fra skiftene viser det seg at det var hest på hver fjerde plass. 2-3 kuer og ungdyr på hver plass og noen flere sauer. Antall hester på samtlige plasser i hovedsognet vokste fra 7 stk. i 1700 til 13 i 1790, kuer og ungdyr økte fra 66 til 130 og sauer fra 90 til 130 i samme tidsrom.

I Holter sogn var utviklingen omtrent den samme som i hovedsognet. I Bjørke sogn var det 65 husmenn i 1711, men tallet var nesten fordoblet i 1730.

Det bør også bli nevnt at mange husmenn, trolig de fleste, hadde noe arbeid utenom det pliktige på garden og arbeidet på plassen. Det kunne f.eks. være arbeid på ei sag eller i skogen, eller husmannen var håndverker og holdt på med det når han var ledig.

BØNDENE SOM SJØLEIERE

Ni av ti nordmenn på 1700-tallet var alminnelige mennesker som arbeidet for utkommet på åker, slatteland og i skogene. Hver arbeidsdag var målet det samme. Det gjaldt å kunne skaffe det aller nødvendigste av mat og klær og av til noen nyttegenstander til huset.

Landbruksproduktene hadde gått mye opp i pris i det siste århundre, og det medførte at folk fikk mere penger, som de helst brukte til å kjøpe jord. Folketallet hadde økt, og de som hadde jord som de kunne bygsle bort, gjorde det, og de fikk gode inntekter.

På 1500 og 1600-tallet hadde byborgerne lånt penger til bøndene mot pant i eiendommene. Vi har få opplysninger om dette på 1500-tallet, men fra 1625 har vi jordebok, som gir gode opplysninger om pantegods som byborgerne hadde i Nannestad og også i andre bygder. Det var store mengder jord som borgerne i Christiania fikk inntekt av.

På slutten av 1600-tallet var det vanskelige tider for bøndene, men likevel økte antall sjøleiere, og dette fortsatte på 1700-tallet. Etter hver begynte landbruksprisene å synke. Da jordecieerne prøvde å få de samme høge prisene på utleie av jord, kom det sterke klager fra bøndene. Myndighetene var ikke tjent med at bøndene ble tippint, og at de ble dårligere skattebetalere.

De største og viktigste inntektene til staten var skattene og andre ytelser fra bøndene. All transport ble pålagt bøndene, som også stilte og underholdt soldatene. Embetsmenn og militært befal ble lønnet av skattene fra bøndene. Myndighetene begynte å slå ned på jordeiere som krevde urimelige ytelser av bøndene. Dette styrket bondenes stilling og også statens økonomi. En rekke klager fra bøndene over jordeiernes framferd medførte at rettighetene til bøndene og jordeierne ble slått fast.

I løpet av den siste del av 1600-tallet og hele 1700-tallet ble godseierne mere interessert i mølledrift og sagbruk enn i å eie jord, mens de seinere gikk over til å kjøpe skog. I denne tida ble Råsjo-skogen solgt, og siden har disse store skogstrekningene tilhørt godseiere utafor bygda. Asakskogen var solgt allerede i 1668. Kvernsholia var i bondeie 1720–81, men ble seinere solgt til utenbygdsboende. I siste del av 1700-tallet var det mye strid om allmenningene i Nannestad hovedsogn og Bjørke. Det endte med at noe av allmenningene på 1800-tallet ble utskilt som bygdeallmenninger, mens resten fortsatt ble på godseierne hender. Godseierne eide altså omtrent all skogen i Nannestad på hele 1700-tallet, mens bøndene eide jorda. De hadde bare skog til husbruk, men til gjengjeld var de eiere av det meste av jorda.

I begynnelsen av 1700-tallet viste det seg at bøndene i Nannestad greide å betale de store kjøpene av offentlig gods med egne midler. Sist på 1700-tallet var det en oppgangstid for dem, særlig fordi det var en fredstid. For bygda var 1700-åra en sprangvis oppgangstid, men myndighetene lærte ikke noe av nødsåra 1741–43, kanskje lite også av åra 1772–73 og misvekståra 1781–83.

Mere fra 1700-tallet i neste nummer.

sekskapet samvirke. Begge gavene blir disponert til nødvendige innredninger, materiell og utstyr i den nye brannstasjonen i Bahus.

Samtidig er en budsjettpost på 200.000 kroner til samme formål redusert med et tilsvarende beløp.

ROB

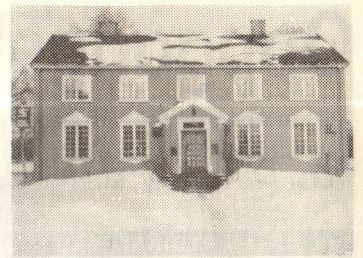
Sterk vekst i Sparebanken

Årsberetningen fra Sparebanken viser fortsatt vekst i bankens virksomhet. Forvaltningskapitalen ved årsskiftet lå på 127,9 millioner kroner, mot 147,3 millioner kroner i 1981.

Årsoverskuddet for 1982 ble på 2,8 millioner kroner. Av dette beløpet er 30.000 kroner disponert ved gaver til almennytige og humanitære formål, mens resten er tilført bankens fond. Dette er dermed kommet opp i hele 12.225.000 kroner. Enblockavsetningen for 1982 var på 566.000 kroner, og totalt utgjør nå disse avsetningene 2,6 millioner kroner.

Innskuddsmassen lå ved årsskiftet på 126,6 millioner kroner, hvilket betyr en innskuddsvekst for 1982 på 9,55 prosent.

Banksjef Knut Skrolsvik i Sparebanken opplyser at etterspørselen etter lån har vært stor gjennom hele året. Bankens styre behandlet i årets løp omlag ett tusen lånesaker, med varierende størrelse og begrunnelse. Totalt ble det i 1982 bevilget lån på tilsammen 47,5 millioner kroner. Av dette utgjør lån til eiendoms- og boligformål noe over 19 millioner kroner. Handel, industri og andre næringsformål er tilgodesett med

Sparebankens nåværende forretningsgård er blitt for liten, og den blir til høsten avløst av ny.

lån på tilsammen 9,3 millioner kroner, mens Nannestad kommune er tilført lånemidler på 4,4 millioner kroner.

Banksjef Skrolsvik kan ellers opplyse at bankens nybygg i Midtbygda forretningscenter holder tidsplanen, og det ventes å stå ferdig til bruk i løpet av august måned i år. Bygget, som skal være det framtidige hovedkontoret for Sparebanken, har en grunnflate på 380 kvm, og det vil gi banken et tidsmessig forretningsbygg.

Styret i Sparebanken besto i 1982 av Erling Aanesrud som formann, med Trøn Haga, Trygve Simonsen, Bjarne Sjøvold, Arne Berg og banksjef Knut Skrolsvik som styremedlemmer.

Foruten hovedkontoret i Midtbygda har Sparebanken filialer i Maura og Holter, samt en ekspedisjon i Åsgreina. Banken beskjeftiger i dag 17 personer.

ROB

Paul Engh kontorsjef i Sparebanken

Paul Engh ble i februar tilsatt i nyopprettet stilling som kontorsjef i Sparebanken. Foruten å være banksjefens stedfortreder, skal kontorsjefen ha som ansvarsområde personalladministrasjon, regnskap, budsjett, organisasjon og markedsføring. Vi ser her banksjef Knut Skrolsvik og bankens kontorsjef Paul Engh.

ROB

Minifotball på en ny måte

Nytt av året på fotballfronten er at det skal spilles minifotball. Det regnes med at om lag 25000 barn under 10 år skal spille syvmannsfotball etter helt nye regler. Her i bygda vil samtlige lag stille med deltakere i denne nye fotballformen.

I praksis vil minifotball si at banestørrelsen halveres, og at målene reduseres til fem ganger to meter. Videre skal de gjeldende offsideregler sløyfes.

Spilletiden skal være to ganger 20 minutter, med fem minutters pause.

Hensikten med dette er å finne en aktivitetsform som passer de aller yngste. Minifotball skal i første rekke være en lek med ballen, og det blir derfor ikke arrangert kretsmeesterskap i denne serien.

Alle fotballspillende lag i Nannestad stiller lag i den nye minifotballen i sommer, det vil si Skogen, Bjerke, Nannestad, Åsen og Holter. Nye målbur må skaffes, og her trer Sparebanken etter avtale med Fotballforbundet støttende til. Ett komplett sett med mål blir gitt som gave til hvert av lagene.

Vi skal senere komme tilbake til minifotballen.

ROB

95.000 kroner i gave til brannstasjonen

Kommunen har mottatt 70.000 kroner som gave fra Øvre Romerike Brannkasse og 25.000 kroner fra Forsikrings-

KARNEVAL I FJELLROSA 4H *Barneteater i Midtbygda*

Fjellrosa 4H hadde i februar stort karneval på Vigstein gård i Moreppen. Blant et utall av praktfull kostymer kunne en her finne et utkledd brudepar med tilhørende brudepiker, en lensmannsdring i full mundur til å opprettholde ro og orden og mange andre artige figurer.

På programmet sto ellers lek, moro og bespising, der egenproduserte vaffer utgjorde en meget viktig ingrediens.

ROB

God mat må til. Her er Jens Kenneth Ask Hermansen i full sving med vaffelsteking.

Samtlige karnevalsdeltakere i Fjellrosa 4H samlet i sitt eget klubbhus på Vigstein gård.

Allsidig virksomhet i sanitetsforeningen

Årsberetningen til Nannestad Sanitetsforening viser fortsatt stor virksomhet innen mange områder. I året 1982 ble det således behandlet hele 73 saker i styret, mens det rundt om i lokallagene i Midtbygda, Holter, Åsgreina, Bjerke og Stensgård er holdt til sammen 35 medlemsmøter.

Av fellesarrangementer i året som gikk nevnes mannekengoppvisning, hyggekveld på sykehjemmet og sommerturer til henholdsvis Tjøme og Danmark. Det er ellers gitt bidrag og støtte til en rekke forskjellige formål, både fra hovedforeningen og fra lokalagene. Eldre og pasienter i institusjoner fikk også sist år oppmerksomheter i forbindelse med jul. Til sykehjemmet ble det gitt en radio med kassettspiller. Butikktralla ved alderspensjonatet og i sykehjemmet blir betjent av foreningsmedlemmer, og ordningen

blir flittig benyttet. I rimpartiene går bra, med stadig større tilslutning.

Styret i sanitetsforeningen består nå av Bjørg Haugerud som formann og Grethe O. Kjørstad som nestformann. Kasserer er Gerd Rustad, mens Kari Sæther er sekretær. Styremedlemmer er Gerd Bamrud, Britt Myrvold, Gerd Hoff og Hanne Mæland.

Som representant til kretsmøtet ble valgt Gudrun Rudi, mens Gunnvor Ramstad skal representere foreningen i alderspensjonat og sykehjem. Ellen Rovold og Bjørg Skatvedt er valgt som representanter til Kvinners frivillige beredskap, og Grethe O. Kjørstad og Ruth Sollien går inn i foreningens turkomite.

Formann i sykebilkomiteen er Eva Myhrer, med Åse Støverud som kasserer.

ROB

Kjersti, Annie og Ole Magnus Habberstad har sammen med Hege og Line Langerud laget teaterforestillingen «Arven», og spilt den for familie og venner. Og med lånte kostymer fra

blant annet besteforeldregenerasjonens stasgarderobler, ble det en fargerik forestilling. Noe ovenstående bilde, til tross for manglende farger, skulle gi et inntrykk av. ROB

Planutvalg opprettet for Gardermoen lufthavn

Luftfartsverket ønsker å utarbeide teknisk/økonomiske oversiktsplaner med tilhørende handlingsprogram for den enkelte lufthavn, såkalte lufthavnplaner. Disse planer vil være grunnlaget for modernisering og eventuell utbygging av lufthavnene.

Oversiktsplanene skal dels gi grunnlag for en rullerende langtidsplanlegging innenfor Norsk Samferdselsplan og dels sikre sammenhengen med planlegging etter veglov og bygningslov på fylkeskommunalt og kommunalt nivå.

Lufthavnen er en viktig samferdselspolitisk faktor på alle plannivåer og kan skape positive ringvirkninger både i regionen og i lokalsamfunnet. På den annen side har lufthavnene ofte så store dimensjoner at de kan bli et dominerende element i den lokale arealplanlegging og skape problemer for nærmiljøet. Luftfartsverket ser det derfor som meget viktig at planleggingen av den enkelte lufthavn skjer i nært samarbeid med dem som berøres av virksomheten ved lufthavnen.

Planforarbeidet til lufthavnplan for Gardermoen synes å vise at det er et sterkt behov for å avklare areal- og in-

teressekonflikter gjennom utarbeidelse av en lufthavnplan for denne flyplassen. Gardermoenes fysiske muligheter i trafikkfordelingen mellom Fornebu og Gardermoen vil også komme klarere frem gjennom en slik planprosess som lufthavnplanen innebærer.

Luftfartsverket foreslår at selve planleggingen skjer i et sekretariat. Videre foreslås at planarbeidet følges av et planutvalg med følgende sammensetning:

- Akershus fylkeskommune: 3 representanter.
- Ullensaker kommune: 2 representanter.
- Nannestad kommune: 2 representanter.
- Forsvaret: 2 representanter.
- Lufthavnsjefen på Gardermoen: 1 representant.
- Luftfartsverket sentralt: 1 representant.

Som Nannestad kommunes representant til dette utvalget er valgt ordfører Per Ramsli og kommuneingeniør Ingolf Skaldebø, med Bjarne Hafstad og Jostein Ressem som vararepresentanter.

ROB

Unge nannestadtrekkspillere i TV

Bjørn Ivar Eide (18) og Rolf Haraldsen (14) gikk på lufta med sine torader i et TV-program en onsdagskveld i februar. Det var i programposten Flimra at de glade musikanter opptrådte. Begge er entusiastiske toraderfans, men

de spiller også på større saker. Mange vil sikkert kjenne Bjørn og Rolf fra diverse opptredener i distriktet. Vi ser her toraderspillerne umiddelbart foran sin TV-debut.

ROB

1100 gikk Stjerne- og Musikkmarsj

Hele 1100 marsjglade deltakere fulgte Eker/Preståsen skolekorps' oppfordring om å traske seg glad i Nannestad under årets Stjerne- og Musikkmarsj. Dette deltakerantallet var bedre enn ved forrige års arrangement, men likevel ikke på høyde med de første rekordårene.

Vi ser her holsøkingene Knut Arne Rødningsby, Ole Amund Rødningsby, Ole Rødningsby og Kristian Enger i godt sig i løypa under årets Stjernemarsj.

ROB

2.500 kroner til Midtbygda snøscooterlag

Midtbygda snøscooterlag fikk i vinter 2.500 kroner av kultrustyret. Beløpet var et tilskudd til driften, som går ut på å holde fine løyper i Midtbygda. Som første prioritet har laget som oppgave å preparere en 12 km lang sløyfe i småbakkert terreng. Videre holdes en løype åpen fra Enger til Eker, og de kjører også sporadisk 7-milsløypa til Moreppen og ei løype over til Åsen.

Snøscooterlaget har 30 medlemmer, med Inger Døhlen som formann og Paul Engh og Klemet Hermansen som styremedlemmer. I tillegg til andelsbrev på 500 kroner betaler medlemmene en årsavgift på 50 kroner. Tiltaket er nå også støttet av kommunen i og med en bevilgning på 2.500 kroner fra kultrustyret.

ROB

Det er sikkert korrekt kjøring når selveste konstituert lensmann Torstein Lundby er bak rattet på snøscooteren.

Utmerkelse til Åsenposten

Vår kollega og lokale konkurrent, Åsenposten, er premiert som en av landets beste klubbaviser. Dette i konkurranse med hele 231 forskjellige klubbaviser fra hele landet. I den klassen Åsenposten deltok var det 141 aviser som ble bedømt, og fem av disse ble premiert.

Åsenposten går nå i sitt femte driftsår. Den har hittil kommet ut to ganger årlig, men dette vil nå bli økt til tre. Opplaget er 600, og siste nummer var på hele 84 sider. Utgiver er Åsen idrettslag, der et redaksjonsutvalg bestående av Svein Erik Kopperud, Bjørn Tronrud og Willy Kolboholen står for det redaksjonelle og administrative arbeidet.

Av innholdet i avisen nevnes nytt fra gruppene i laget, mye billedstoff, resultatlister og ellers aktuelt stoff i den kretsen som naturlig sokner til Åsen IL.

— Det er klart vi synes det er artig å oppnå premiering i en så stor og landsomfattende konkurranse, sier Åsenpostens redaktør Svein Erik Kopperud. — Ikke minst vil dette være en god inspi-

«Tomteskur» av gammel årgang

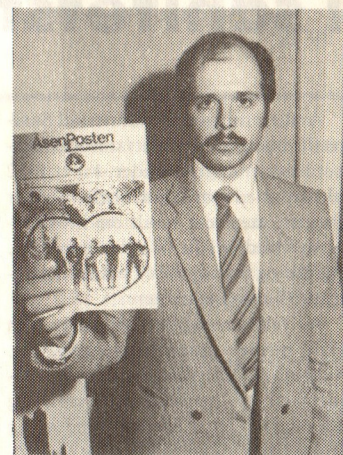

— Ta en, ta to, ta flere, sa Rakel Blakkisrud Døhlen, der hun bød fram gratis vaskemiddel fra krigens dager.

Under avviklingssalget til forretningen Rakel Blakkisrud i Maura ble det blant mange andre tilbud også budt fram vaskemidler som i dag må betraktes som litt av noen klenodier. Det var de gamle velkjente merkene «Burnus» og «Tomteskur» som var kommet fram i lyset igjen, begge produkter med produksjonsdato fra krigsårene. Dette ble bekreftet ved at begge slags pakninger var påstemplet at de var godkjent av Direktoratet for proviantering og rasjonering.

På grunn av prisen, som var absolutt gratis, og på grunn av gamle minner, var det mange som fattet interesse for disse vaskemidlene fra krigens dager.

ROB

Åsenpostens redaktør Svein Erik Kopperud med et eksemplar av den premierte avisen.

rasjon til fortsatt innsats for å gjøre Åsenposten så leseverdige som mulig.

Kollega Åsenposten gratuleres!

ROB

Bondekvinnelaget har feiret sitt 50-års jubileum

Vi når omverdenen trådløst

Nannestad bondekvinnelag feiret i mars måned sitt 50-års jubileum. Laget ble stiftet i 1933, og dets første formann var Borghild Kaxrud. Formålet var å samle kvinner med tilknytning og interesse for bondeyrket til i fellesskap å arrangere kursvirksomhet, praktiske demonstrasjoner og annen opplysningsvirksomhet, samt det å kunne samles i hyggelig lag og miljø.

Gjennom en allsidig virksomhet i de tilbakelagte år, har bondekvinnelaget markert seg både som organisasjon og som en viktig faktor i det lokale kulturlivet. Dette siste ikke minst ved å ivareta rike tradisjoner på mange områder.

Jubileet ble feiret i kommunehuset, der det vanket hilser fra Norges bondekvinnelag, Akershus bondekvinnelag, de lokale bondekvinnelagene i Ul-

lensaker, Eidsvoll og Gjerdrum, fra Nannestad bondelag, Nannestad bygdeungdomslag og fra kommunen.

Vi ser her 10 av lagets formenn samlet, fra 1949 og fram til i dag. Fra venstre Margit Kjærstad, Margit Vollaug, Anne Eggum, Anne Vik, Borghild Aamodt, Signe Rustad, Olaug Sæther, Conny Dal, Ruth Håkenåsen og nåværende formann Berit Døhlen.

ROB

I løpet av vinteren ble det reist et mystisk tårn i Meieridalen like syd for Nannestad kirke. Tårnet, med sin høyde på hele 15 meter, er iøynefallende i landskapet, og selv om det ikke direkte tar opp konkurransen med det nærliggende kirkespiret, er det likevel av betydelige dimensjoner.

Televerket kan imidlertid opplyse at det ikke er noe mystisk med dette tårnet . . . Tvert imot, tårnet skal fungere som sender og mottakermast for trådløst telefonsamband mellom abonnenter i Nannestad og omverdenen.

Det gamledagse sambandet med trådlinjer skal likevel fortsette. En del vil gå over til trådløst, og det gis muligheter for å kjøre det hele via radiolinje dersom det til eksempel skulle være kabelbrudd. Nyanlegget skulle dermed være en garanti for et mere stabilt samband mellom Nannestad og omverdenen.

Den enkelte abonnent vil ikke merke overgangen til radiolinjesambandet. Kapasiteten vil imidlertid bli øket, noe som senere kan komme nye abonnenter til gode. Hele anlegget, som vil koste omlag 900.000 kroner, skal etter planen stå ferdig til sommeren.

ROB

AMBULANSEN HAR FÅTT SIN GARASJE

Sanitetsforeningens ambulanse, som har fast tilholdssted ved Sykehjemmet, har nå fått sin garasje. Denne har plassering mellom Sykehjemmet og trykdebiligene. Vi ser her ambulansebetje-

ning Trond Erik Fyen og Solrunn Hagen foran kjøredonningen og garasjebygget.

ROB

STØTTEKONTAKTER

Nannestad sosialkontor trenger fra tid til annen støttekontakter for barn, ungdom og voksne. Støttekontaktens oppgave er å gi litt ekstra tid og oppmerksomhet til dem som trenger det, og samtidig gi familie og pårørende avlastning i omsorgsarbeidet. Støttekontaktene oppnevnes av barnevernsnemnda, og får dekket sine utgifter i tillegg til at de får en mindre, månedlig godtgjørelse. Støttekontaktene vil få veiledning fra sosialkontoret eller annen instans.

Interesserte kan melde seg til Mette Habberstad, sosialkontoret, tlf. 99 75 10.

Nannestad sosialkontor.

TOMTETILDELINGER

Formannskapet har fordelt to ledige tomter i Preståsen VIII. Her har Morten Opsahl fått tomt nr. 255 og Morten Karlsen tomt nr. 262.

ROB

Radiolinjemasta ruver godt i landskapet.

Navn til gammelt skolebilde

I Bygdespeilet nr. 2 1981 hadde vi på side 4 et bilde av en skoleklasse fra Steinsgård.

Erling Breen i Oslo kan fortelle at hans mot Borghild Breen (født Ødegård) mener å kjenne igjen noen av elevene.

Interesserte kan ta kontakt med Hans Østeng, 2034 Holter, tlf. 99 52 51.

90-årige Martha Aarud:

Jeg takket Herren da vi fikk innlagt vatn!

Det var i mai, for 90 år siden, at Martha Aarud så dagens lys for første gang. Det skjedde i Aanumstua i Holter, der faren var husmann. Ti år gammel kom hun til Petrine og Olaus Oserud, og

nå — etter alle disse årene — husker hun først og fremst hvor snille og gode Petrine og Olaus var. Og det ligger åpenbart til Marthas lynne og huske de gode menneskene hun har møtt. I den grad hun har

møtt andre, så har hun glemt dem. Mange ganger har hun gått til sitt kammer og takket Gud for hans store nåde. Det gjorde hun også den dagen hun fikk innlagt vatn i sitt hjem i Humbledalen.

— Ja, det er faktisk en av de lyseste dager jeg kan huske. Her hadde vi gått i bratte bakker med tunge vassbøtter til hus og dyr, også, nesten plutselig, hadde vi kildens klare vatn i kranen på kjøkkenveggen. Var det rart jeg ble glad?

— Og det første lyset i Edisons regi?

— Det så jeg i Aanumstua, og videret kom fra verket ved Haugmeieriet. Men det var ikke rare skinnen til forhold til nå. Bare en rødgul enslig pære, men naturligvis bedre enn parafinlampa. Også «oste» den jo heller ikke.

Det var i 1920 at Martha kom til Aarud i Humbledalen. Mannen, Einar Olsen, var anleggsarbeider, og i blant også møller. Dessuten trakterte han både fele og trekkspill på en elegant måte. Men han ble utsatt for et uhell, fikk stivkrampe og døde kort tid etter. Dette var i 1944.

Så ble Marta alene, men heldigvis, sier hun, var de tre ungene Martin, Karen og Arne såpass gamle da dette hendte at hun fikk god hjelp av dem. Og med et par kuer og noen sauer og høner så greide de seg forholdsvis bra, selv om det var slitsomt på det vesle og bratte bruket i Humbledalen.

Marta har prøvd litt av hvert. Hun er blitt budsendt for å bistå jordmora når nye borgere har meldt sin ankomst. Hun har jobbet både som kokke og hjelpepleier på gamlehjemmet, som det het før i tida. Og hun har gått bygda på kryss og tvers i mange år for å hjelpe til med hus- og gardsarbeid. Har hun i særlig grad blitt budsendt som kokke, så har hun også handtert både høygaffel og rive med store utholdenhet. Tettvokst og sterk som hun er, så har hun vært kjapp i taka. Dessuten har hun hatt pågangsmot som få. I det hele tatt så gjelder for Martha Aarud det gamle ordtak at «som dine dage er skal din styrke være».

I de årene hun var på Oserud, fra hun var 10 til hun var 19, var hun flere ganger gjeterjente inne ved Melbysetra og i traktene ved de gamle gru-

Tekst og bilde: Hans Østeng

vene attunder Engelstadvangen. Og hun var ofte med i de somrene moren og faren var seterfolk på Gressaker- vangen.

Gjeterjente ja, da er vi i nærheten av det uopprinnelige og kanskje vakreste bilde i vår historie. Menneske og dyr sammen, i gjensidig avhengighet og tillit, mot mange slags farer som kunne true. Ingen måtte bli borte i skogen, og sammen drev de mot husa til kvelds. Slik var det for tusen år siden, og er det kan hende om tusen år.

Dette bildet henleder vår tanke til

Martas engasjement i misjonsarbeidet i bygda. I rundt regnet 25 år var hun leder i Santalmisjonen, og i alle år har hun vært med i Indremisjonen. Her er hun fortsatt med, selv om hun av gode grunner ikke er så aktiv lenger. Misjonsarbeidet har betydd uendelig mye for henne opp gjennom åra, og hun er sin skjebne dypt takknemlig for at hun har fått være med på det. Men selv har hun aldri hatt noe stort ønske om, og heller ikke anledning til å reise ut. Hun har prøvd, som hun sier, å gjøre en jobb der hun har vært. Om ikke i for-

bindelse med misjonsarbeidet så har hun reist litt i vårt eget land, som sommerturist i bil. Av mye vakker natur som hun har sett så rager Vestlandets fjell og fjorder høyest. Og hun er vel ikke aleine om å mene det. Utlandet har aldri lokket henne på denne måten. Dessuten har det vært smått med anledning til slike reiser også. Ikke søker hun særlig over det heller.

Etter at hun i fjor en gang stupte da hun skulle ut etter ved, så har hun gått med vondt i eine hofta og ryggen. Det er ikke lenger den samme snerten i stega, forstår vi, og det blir mest til at hun holder seg innendørs nå.

— Neida, tida blir ikke lang for det om en må holde seg innendørs. Lilla (biblioteksjefen) kommer med bøker til meg med jevne mellomrom, og det setter jeg pris på, for jeg har alltid vært glad i å lese. Det går mest i historiske fortellinger og i reiseskildringer, så på den måten har hun fartet både i geografi og tid. Og det kan være en fin erstatning for de reiser en ikke selv fikk gjort. En fin ordning biblioteket her har fått i stand. Det hadde blitt stuselig for meg uten Lilla.

— Og ellers da så strikker jeg litt og finner på noe å drive med. Før i tida både hæklet og broderte jeg mye, ja vevde også for den sakens skyld. Men det var trangt med vev og rennebom på kjøkkenet, og det er mange år siden nå at jeg ga meg med dette. >

— Husker du omstreifera, spør Marta. — Jeg tenker av og til på dem. Hit kom mange av dem, og jeg ga dem mat og husly. Koselig og fine originaler, men dessverre miskjente av mange. Aldri hadde vi problemer med dem her, — bortsett fra et par en gang som var uhorvelig lusete.

Om omstreifera var forskjellige i lynne og adferd så hadde de alle det til felles at de var triste skjebner på «den store landevegen». De kom som skyggen i kveldinga og ble borte med murrålyset. — Hvorfra og hvorhen vet ingen.

Men Marta hadde mat til dem alle.

TILSKUDD

Formannskapet har gitt 500 kroner som tilskudd til Landsforeningen for Hjerter- og Lungesyke. Beløpet skal nyttes til finansiering av lokale veiledningskurs for hjertesyke. På kursene skal følgende emner behandles:

1. Medisinske spørsmål, hvordan ulike hjertesykdommer oppstår og hvordan man bør innrette seg med sin sykdom.
2. Lov om sosial omsorg. En orientering om loven og om hvilke service sosialkontorene kan gi.
3. Om trygdekantorenes virksomhet, med spesiell vekt på Lov om folke-

- trygd og hvilken hjelp som kan gis til langvarig syke og uføre.
4. Orientering om bostøtte, utbedringslån, energisparelån og andre muligheter for finansiering av bolig i henhold til bestemmelse fra Den Norske Statens Husbank. Dessuten gis det orientering om eventuelle spesialordninger som de ulike kommu-

- ner har gjennomført i fylket.
5. Spesielle skatteregler for langvarig syke og uføre.
6. Om angstproblemer i forbindelse med hjertesykdom.
7. Om kosthold og kostholdsproblemer.

ROB

Lovsang til livet

Tenk og få lov og leve,
og kjenne at hjertet slår.
Puste, føle, og sanse,
at blodet i årene går.
Se blomstenes praktfull farger,
og nytte rosenes duft.
La lungenes hulrom fylles,
av herlig forfriskende luft.

Tenk og få lov og drømme,
drømme ved høylys dag.
Ligge på ryggen i graset,
og ikke gjøre et slag.
Følge de hvite skyer,
som driver mot himlen blå.
Og drømme seg vekk fra nuet,
og bare la tiden gå.

Tenk og få lov og lengte,
over de høye fjell.
Fly imot solnedgangen,
i motlys når det blir kveld.
Når solen går ned, vil jeg lengte,
mot stjernenes funkende skinn.
Og vandre på Melkeveien,
med svevende lette trinn.

Tenk og få lov og elske,
og kanskje bli elsket igjen.
Finne på vei gjennom livet,
en trofast, hengivende venn.
Knytte et bånd som holder,
og finne en hånd til trøst.
Og opp mot de grånende dager,
få skape en gyllen høst.

T. W.

STATSTILSKUDD TIL TILTAK FOR BARN OG UNGE

Da fristen for søknader om statstilskudd til tiltak for barn og unge utløp den 10. februar 1983 var det innkommet 5 søknader. Kulturstyret ga søknadene følgende prioritering:

1. Nannestad kommune, sosialkontoret. Søknad om midler til barne- og

ungdomsplanarbeid. Søknadssum kr. 30.000,-.

2. Bjerke Vel. Opparbeidelse og utarbeidning av lekeplass i Holkebylia. Søknadssum kr. 44.000,-.

3. Skogtun ungdomssenter. Tilskudd til apparater/lekeplass/utendørsinnendørs. Søknadssum kr. 5.412,-.

4. Løken skole. Tilskudd til lekeapparater. Søknadssum kr. 19.100,-.

5. Evangeliehuset. Lørdagsskolen. Istandsettelsen av lokale. Søknadssum kr. 12.000,-. H. Ø.

Karneval i Preståsen og Eker skoler

Fra Preståsen skoles karneval, der Øivind, Ellen, Frode, Roy, Anders, Robert og Bjørn Erik viser godt humør og fine kostymer.

Februar måned var karnevalenes tid så mange steder, inkludert i våre skoler. Ved både Preståsen skole og Eker skole var det således invitert til karnevalsfest på samme kvelden.

Det var fjerde-, femte- og sjetteklas-

sene som deltok i moroa, og på programmet fant en blant annet korte sketsjer ved elevene selv, dans, lek og selvfølgelig premiering av de artigste kostymene.

ROB

Og her fra Eker skole, der Barbro, Mari, Ronni. Hege, Ingrid, Elisabeth og Nina stiller i fineste stas.

Klassedelingene

ved skolene neste skoleår

I samsvar med elevtall og bestemmelser om klassedeling vil det i neste skoleår bli 10 klasser ved Maura skole, 7 ved Eker skole, 8 ved Preståsen skole, 6 ved Kringler/Slattum skole og 9 ved Løken skole.

Elevtallet vil være følgende:

Maura skole 214

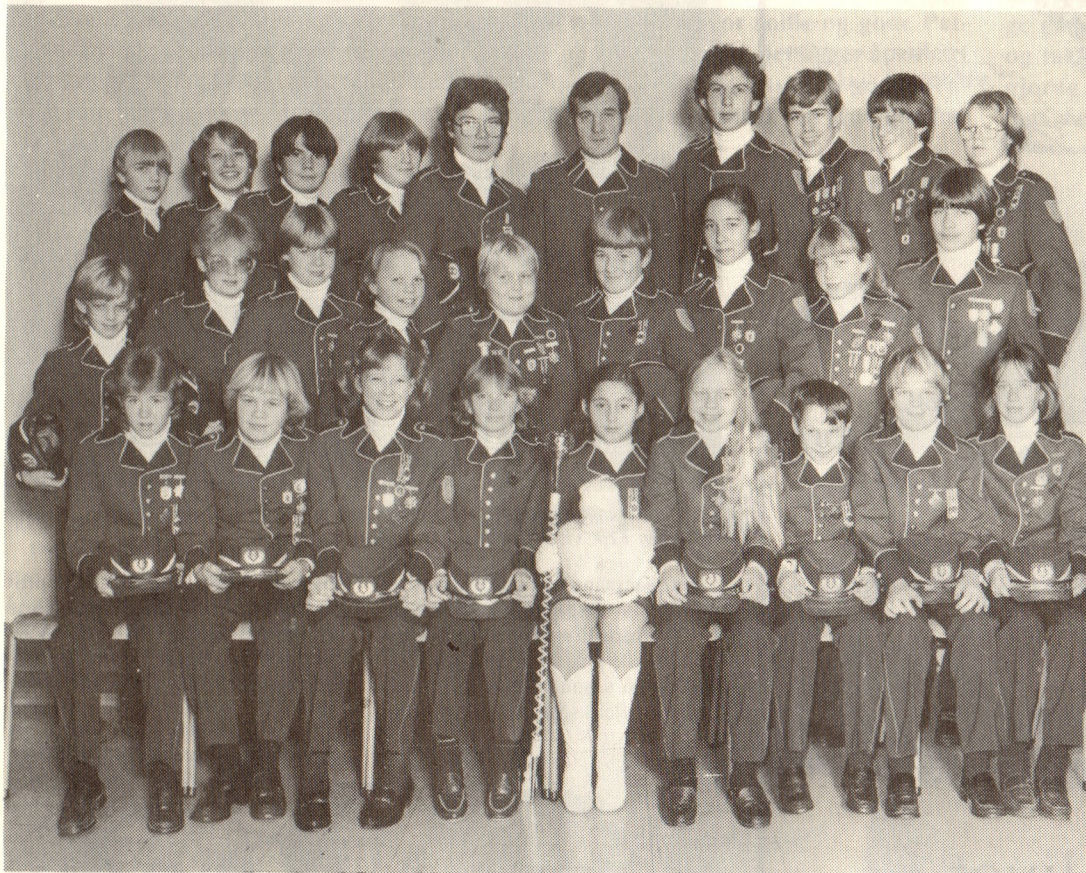
Eker skole	168
Preståsen skole	167
Kringler/Slattum skole	88
Løken skole	169

Samlet rammetimetall for barneskolen blir 45 125 årstimer. I tillegg er det søkt om 5 852 timer til spesialpedagogiske tiltak.

Ved ungdomsskolen blir det i alt 16 klasser. Elevtallet vil fordele seg med 144 i syvende klassetrinn, 151 i åttende klassetrinn og 146 i niende klassetrinn. Totalt årstimetall blir 28 880.

ROB

ÅSEN JUNIORKORPS I SITT 30. ÅR

Åsen Juniorkorps feirer 30-års jubileum.

(Foto: Kai Thon).

Det hadde lenge vært snakket om å starte et skolekorps på Åsen, da det høsten 1953 ble en realitet. Daværende lærer ved Slattum skole, Asbjørn Tunold, gikk i spissen for å få det hele i gang. Han var selv glad i sang og musikk, og tenkte at de jenter og gutter som gikk ut og inn på skolen kunne gjøres til musikere.

Hele kretsen ble med og støttet opp økonomisk, slik at instrumenter til 22 musikere kunne kjøpes inn. Det ble valgt en komitee som sto for starten. Komiteen besto av Magnus Berg, Thorolf Kopperud, Ingeborg Østby, Inger Carlsen og Asbjørn Tunold. Den sto for driften de første 2-3 årene før det ble valgt et styre som fikk Johs. Kne-

velserud som formann.

Navnet på korpset var fra starten av Slattum skoles barnemusikk. Etter hvert som korpsets medlemmene vokste ble navnet lite passende, og i 1959 ble det derfor endret til Åsen Juniorkorps.

Korpset har hatt følgende dirigenter: Kåre Jahr (1953-57), Gudmund Finnbråten (1957-77), Lars Smeby (1979-80), Tore Kjensbekk (1977-79 og 1980-81) og Knut Larsen fra 1981.

Korpset består i dag av 37 medlemmer og aspiranter. Formann i jubileumsåret er Asgeir Ramstad. Korpset har i de siste årene vært meget aktivt. Det har deltatt i konkurranser, landsstevner for skolekorps og kretsstevner.

Det har vært på to turer til Sverige og en tur til Heimdal. Korpset har i de siste fem år fått nye uniformer og instrumenter. Dette er finansiert med en stor innsats av foreldre og støttemedlemmer.

Åsen Juniorkorps har i år hatt en nyttårsconsert og en konsert med hyggekveld for aktive og passive medlemmer. Når dette leses har korpset nettopp kommet hjem fra jubileumsturen til Benidorm i Spania. Denne turen og mere håper vi å komme tilbake til i et senere nummer. Åsen Juniorkorps vil holde et jubileumsstevne i juni, og endelig en jubileumskonsert i november.

MAA

Samarbeid om motorstadion

Hellerstad motorstadion ved Dal vil sannsynligvis bli nedlagt fra utløpet av 1985. Dette på grunn av at Eidsvoll kommune har sagt opp leieavtalen med KNA Øvre Romerike og NMK Eidsvoll.

Eidsvoll kulturkontor har tatt opp spørsmålet om å finne et nytt sted for anlegg av et permanent motorstadion i distriktet, og kommunene Hurdal, Nes, Ullensaker og Nannestad er invitert til et interkommunalt samarbeid om dette.

Som Nannestad kommunes representent til et interkommunalt utvalg som skal se nærmere på saken er valgt Rolf Ingar Schou.

ROB

Sommerstevnet over tre dager

Nannestad bondelag, Nannestad bondekvinneklubb og Nannestad bygdeungdomslag har fått leie kommunens friareale Lima til det tradisjonelle sommertstevnet ved Hurdalsjøen i dagene 24., 25. og 26. juni. Som leie skal arrangørene betale 1.000 kroner til kommunen.

ROB

Kommunen tar opp kassakredittlån

Kommunestyret har vedtatt å ta opp et kassakredittlån i Sparebanken på 1,5 millioner kroner. Bakgrunnen for dette er i første rekke at kommunens kassabeholdning gjennom lange tider har vært for liten, samt at lånemulighetene fra egne fonds ikke lenger er til stede.

— Vi må nesten daglig vurdere om vi har penger nok på postgiro eller i bank før vi får betalt forflane regninger og lønninger, sier kommundirektør Lars Jahr.

— Årsaken til de oppståtte problemer er flere, sier rådmann Trond Nilsen. — For det første er det et faktum at vår kontantbeholdning har vært for liten gjennom flere år. For det andre er det ofte utakt mellom utbetaling av regninger og innbetaling av skatter og avgifter. Dette er imidlertid ikke problemer av ny dato. Forskjellen er den at vi tidligere hadde en del fondsmidler på bankkonto. Disse midlene har vi i et knipetak kunnet låne av. Men i dag har vi praktisk talt ingen fondsmidler, og følgelig ikke noe å låne av.

— Det er heller ingen uvanlig situasjon for en kommune å ha kassakredittlån, sier rådmannen, som på grunn av kommunens likvide situasjon tilrådde kassakredittlån for to millioner kroner.

Betingelsene for kassakredittlån i Sparebanken er 12,5 prosent rente av det disponerte beløp, samt 1,5 prosent provisjon pr. år.

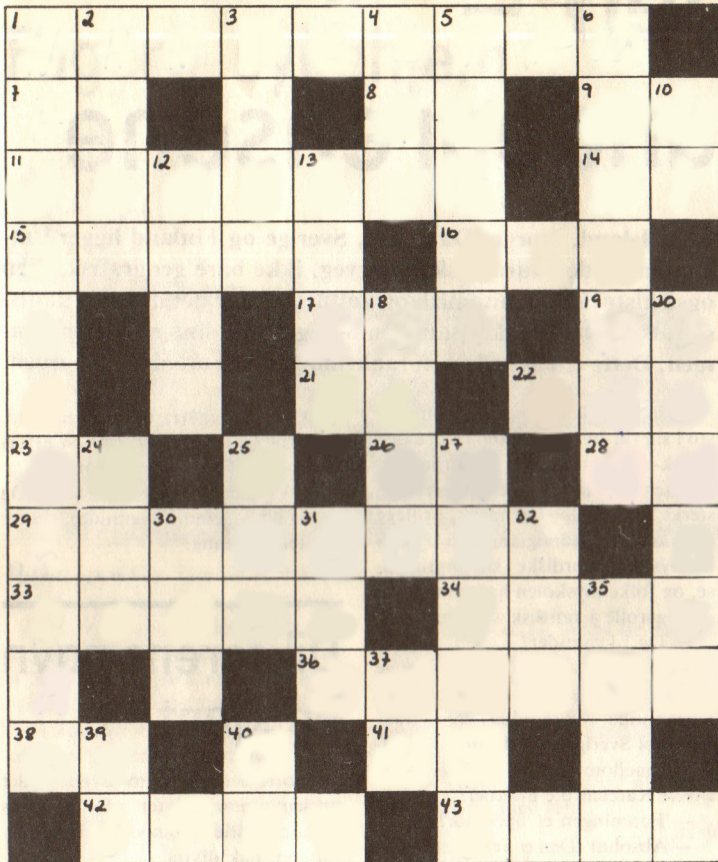
ROB

Fortsatt varsling over 97 84 50

Inntil brannvesenet får etablert sin egen varslingsordning skal fortsatt all brannvarsling skje over Gardermoen lufthavn, telefon 97 84 50. Fra Gardermoen går så en direkte linje til stasjonen i Bahus. Ved bruk av denne går det der full alarm, samtidig som lys automatisk tennes i alle berørte rom, og portene for brannbil blir åpnet.

En brannkonstabel er på vakt til alle døgnets tider. Primært har denne sin vaktjeneste i Bahus. Men dette forhindrer ikke at vaktstående i den normale arbeidstiden kan utføre andre oppdrag, spesielt for teknisk etat. Vedkommende vil da alltid ha brannbilen med seg, og alarmen går direkte til denne.

ROB

VANNRETT

1. Godt bosted.
7. Fra bokholderiet.
8. Utrop.
9. Oppdrett.
11. Også en ball.
14. Tall.
15. Bib. navn.
16. Bindemiddel.
17. Ved Svenskegrensa.
19. -- en, gml. mål.
21. Sport.
22. --- vold, berømt julenisse.
23. Anders Monsen.
26. Utrop.
28. -- oge, trelle.
29. Gardsnavn i bygda.
33. ----- d, kjent figur.
34. Spill.
36. Husdyret.
38. -- deon, bib. navn.
41. Like.
42. Trassig.
43. Tyve.

LODDRETT

1. 17. mai.
2. Jentenavn.
3. Ganske nær.
4. Rom.
5. Kle, kjært navn.
6. Land.
10. Bratt.
12. Gardsnavn i bygda.
13. Dyr.
18. Moteskaper.
20. Hovedstad.
24. Statsmann (død).
25. --- Kahn.
27. Guttenavn.
30. Like.
31. Dyr.
32. Fortrolig.
35. Herte.
37. Ujevn.
39. Dessert.
40. Tresort.

Løst av:

Adresse:

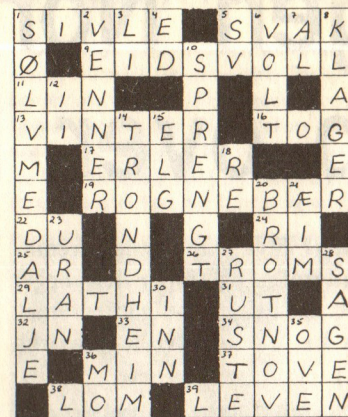
Støtte til de politiske partiene

Forbruker- og administrasjonsdepartementet har også i år stilt midler til disposisjon for videre fordeling til de lokale politiske partiene. Støtten blir gitt med kr. 4,85 pr. oppnådd stemme ved siste kommunestyrevalg. Dessuten blir det gitt et grunnbeløp på 1.025 kroner

til hver kommunestyregruppe, samt 345 kroner til hver kommunestyresrepresentant.

Etter disse regler har Arbeiderpartiet fått 15.591 kroner, Høyre 7.349 kroner, Senterpartiet 6.009 kroner, Kristelig Folkeparti 3.451 kroner, Venstre 2.005 kroner, Sosialistisk Venstreparti 1.976 kroner og Det Liberale Folkeparti 1.427 kroner.

ROB

På grunn av svakt budsjett, at loddene nå koster tyve kroner stykket, og vinnerjansen er blitt større, har redaksjonsutvalget funnet det riktig å redusere premien til to lodd. Den heldige vinner av kryssordet i februarnummeret ble Paula Mikalsen, 2022 Gjerdrum. To lodd er sendt henne.

Frist for kryssord nr. 20, er 1. juli. Send løsningen til Gunnar Nyholt, 2034 Holter.

Tegn av kryssordet

Som kryssordforfatter, og derfor mottaker av alle løsninger av kryssordene, har jeg ikke vært helt tilfreds. Tenk at så mange vil klippe i stykker sitt Bygdespeil for å sende inn løsningen. Men noen er det som av og til tegner den av for å spare bladet. Disse løsninger har selvfølgelig vært med i trekningene hittil også. En dame fra Maura, Kari, har sendt følgende ord til Bygdespeilet om det å klippe i stykker bladet. Det var et godt råd. Gjør som henne.

— Vi synes det er så skrekkelig synd å klippe i det fine Bygdespeilet, vi tar godt vare på hvert eksemplar. Det kommer til å bli veldig full bygdehistorie med tiden. Derfor tillater vi oss å løse kryssord på dette kladdemark, og håper likevel å få være med i trekningen.

G. N.

H.Ø.

30.000 KRONER I GAVER FRA SPAREBANKEN

Sparebanken har delt ut 30.000 kroner av fjorårets overskudd til diverse almenntilrette og humanitære formål. Følgende har fått disse beløpene:

Eker/Preståsen skolekorps kr. 1.500,-, Maura skoles musikkorps kr. 1.500,-, Finstad/Løken musikkorps 1.500,-, Åsen Juniorkorps kr. 1.500,-, Nannestad Janitsjarkorps kr. 2.500,-, Nannestad Husmorlag kr. 500,-, Holter Aktivitetslag kr. 500,-, Maura Husmorforening kr. 500,-, Nannestad Pensjonistforening kr. 1.000,-, Hjer-teaksjonen i Nannestad kr. 500,-, Nannestad Menighetsblad kr. 1.000,-, Sanitetsforeningen kr. 1.500,-, Øvre Ro-

Nannestad Symfoniorkester er en realitet

Vi har nå fått en meget vesentlig tilvekst i bygdas kulturliv. I november i fjor ble Nannestad Symfoniorkester stiftet, etter initiativ fra Ellev Tomasgård. De rundt 40 strykerne som orkesteret krever kommer alle fra bygda, og det samme gjør de aller fleste av de andre musikerne.

Når det er mulig å ta et slikt løft med egne krefter i en såvidt liten kommune, så skyldes det i første rekke den meget veldrevne og kvalitetssterke kommunale musikkolen, samt Ellev Tomasgårds mangeårige virke i bygda. — både i og utenfor musikkolen.

Hva et slikt tilbud kan komme til å bety for både unge og eldre musikere i bygda — og for kulturlivet generelt — kan vi bare ane. At det er et fantastisk fint og nesten utrolig løft, er det imidlertid ingen tvil om.

I sin begrunnelse for initiativet sier Tomasgård blant annet dette: «Musikkolen utdanner hvert år musikere som er aktuelle aspiranter til et slikt orkester. Alle disse musikerne trenger å bli satt inn i en musikalsk sammenheng, og på litt sikt tror jeg et symfoniorkester er beste løsningen.» Til hjelp med innstudering og direksjon har Tomasgård fått med seg Vidar Myhre, orkesterleder i Nittedal og konsertmester i Romerike Symfoniorkester, med erfaring også fra Kringkastingsskoleorkesteret. Myhre og Tomasgård har også diskutert et samarbeid mellom Nittedal og Nannestad med tanke på oppgaver som krever stor oppsetning. Til sammen vil det kunne bli et orkester på rundt 60 medlemmer.

Vi vet at det er svært mange som gleder seg over at vi nå har fått et symfoniorkester i bygda, og ønsker Ellev Tomasgård og hans musikere all mulig lykke til.

merike Diabetikerforening kr. 500,-, Nannestad Historielag kr. 500,-, Nannestad 1. speidergruppe kr. 500,-, Nannestad 2. speidergruppe kr. 500,-, Con Vita koret kr. 1.000,-, Nannestad Korforening kr. 500,-, Nannestad Røde Kors kr. 500,-, Holter 4H kr. 500,-, Fjellrosa 4H kr. 500,-, Krisla 4H kr. 500,-, Øvre Romerike forening for psykisk utv. kr. 500,-, Lerelvens Danselag 500,-, Stensgårdkrokens Spel og danselag kr. 500,-, Leikarringen Nanni kr. 500,-, til styrets disposisjon for gaver kr. 8.500,-.

ROB.

Foreningen Norden – brorskap over landegrensene

Foreningen Norden — hva er det? Hva står denne foreningen for? Vi slår opp i formålsparagrafen og finner den meget kort, men likevel også omfattende. Den sier nemlig at foreningen har til formål på alle områder å styrke og utvikle samvirke mellom de nordiske folk.

Realitetene under første verdenskrig la grunnlaget for «Norden»-foreningene. Vanskelighetene på storpolitisk plan ute i Europa og knapphet på mat og klær førte de nordiske land sammen.

Danmark, Norge og Sverige fikk sine «Norden»-foreninger i 1919. Finland og Island fulgte seinere. Vi fikk etter hvert en rekke «Norden»-avdelinger rundt om i landet, men Nannestad kom først med omkring 1950.

Det var Thormod Rostad som tok initiativet, og han ble foreningens leder i mange år. De siste åtte årene har Øystein Terning vært formann, og vi spør Terning hvilken misjon Foreningen Norden har i dag, med mest bare symbolske landegrenser i Norden?

— Ser en helt matnyttig på det, så kunne vi sikkert greid oss uten «Norden». Men klipper vi alt ned til de elementære behovene, så blir vi vel egentlig fattige. Og symbolske grenser — kanskje nettopp «Norden» har bidratt til dette?

— Foreningen har ingen formell myndighet?

— Vi har ikke det. I denne sammenheng er det Nordisk Råd, — der realpolitikkerne sitter — som bestemmer. Men at «Norden» gjennom sitt mangeårige virke har bidratt til å legge forholdene til rette for tiltak i Nordisk Råds regi, er jeg ikke tvil om. — Alt så «Norden» som indirekte påvirker og holdningsskapende faktor. Avtaler virker ofte på grunn av en utenforstående holdningsendring og en dyper forståelse mellom partene. Her tror jeg «Norden»-foreningene har bidratt med mye, — i holdning og forståelse.

— Det er så stille fra dere. Hva driver dere med her i bygda?

— Vi ser ikke dette med møter innad i foreningen som så veldig viktig, og det er sikkert riktig at det er stille fra oss. Men fra tid til annen arrangerer vi kulturkvelder, med vekslende oppslutning. Det er utveksling, selve samkvemet, vi i første rekke er oppvakt av. At folk i alminnelighet skal treffes og bli kjent over landegrensene. Særlig er jo dette verdifullt for unge mennesker.

— Synes du dere har oppnådd dette?

— Vi har etablerte og gode forbindelser i med tilsvarende foreninger i Sverige, Finland og Danmark, og det har utviklet seg mange personlige

— Fjernsynet på det beste er å formidle egenkulturen til hverandre, sier Øystein Terning.

vennskap mellom Nannestad-søkninger og svensker, dansker og finner på bakgrunn av «Norden». Og vi har vært med i bildet når korpslag og foreninger i de nordiske land har satt hverandre stevne enten her eller at bygdefolket har reist ut.

— Men det er jo de færreste som kan reise.

— Det er så, men mange i Nannestad har knyttet varige kontakter med særlig svensker og dansker fordi de har stilt et rom og ei seng til rådighet når vi har hatt gjester.

Og spillemenn har møtt hverandre og lært av hverandre. Det samme med mange andre kulturaktiviteter. Og det er klart at det er i kulturutvekslingen Foreningen Norden har sin oppgave i dag.

— Kan ikke dette også være en trussel mot egenarten?

— Slike utslag kan vi naturligvis få, men i hovedsak tror jeg egenarten tegner seg best og styrkes i et slikt fellesskap. Det er mange eksempler på det. Først må vi finne og identifisere oss med vår egenart, siden går vegen ut — til det nordiske og det europeiske.

— Hva betyr det at Danmark ligger nærmere kontinentet?

— Det betyr ganske mye. Vi merker godt at danskene er mer europaoorientert i sin kultur. Dessuten er de jo også medlem av EEC. Det gir mange interesser den «andre vegen».

— Men den nordiske tanke har egentlig sterke røtter i Danmark.

At Island, Norge, Danmark, Sverige og Finland ligger i utkanten av den europeiske alfarveg, ikke bare geografisk, men også historisk, økonomisk og kulturelt, gjør det naturlig at disse folkene både søker sammen og også slår sine ressurser sammen. Dette er i hovedsak foranledningen til Foreningen Norden.

— Ja, skandinavismen er gammel og sto i sin tid sterkt i Danmark. Ta den dansk-tyske krigen, da kulturpersonligheter her hjemme engasjerte seg sterkt for å hjelpe Danmark. I tillegg er jo også grundtvigianismen og folkehøyskolen nordiske i sin opprinnelse, og folkehøyskolen har spilt en vesentlig rolle i nordisk sammenheng.

— Og i krisetider?

— Under siste krig gjorde mange «Norden»-medlemmer en fin jobb, ofte i det stille. Det skjedde i grensetraktene mot Sverige, og ikke minst skjedde det mellom Finland og Sverige da finske Karelen ble evakuert.

— Foreningen er upolitisk?

— Absolutt. Den er velsignet fri for politikk og bank i bordet. Men det er kanskje et poeng i at politikerne burde delta i utvekslingsarbeidet. Det er opplagt at disse ville finne hverandre over mange felles treffpunkt i de nordiske land.

— Vi forstår at finnene står litt i utkanten av samarbeidet i forhold til Sverige og Danmark.

— Ja, det er jo språket som her er bøygen. Ikke siden kommunehuset ble innviet i 1964 har vi hatt finner på besøk, og det beklager vi. Vi har egentlig mye til felles med finnene her i landet og skulle gjerne hatt langt mer med dem å gjøre. Men så er det altså dette med språket.

— Hva har dere på programmet framover nå?

— Vi har ikke satt opp noe program. Men vi har snakket om å prøve å lage noe finsk, noe dansk, noe svensk og noe islandsk. Altså bygge opp til arrangementer der vi konsentrerer oss om det særegne i de respektive lands kulturer, — i språk, viser, litteratur, musikk osv. Og for all del: Vi må få med de unge.

Foreningen gir noe av varighet ved utveksling og vennskap over grensene, og er en befriende motvekt mot realpolitikk og valutakurser. Vi reiser til Aalestrup i Danmark, til Fjärås/Löftedalen i Sverige og til Taipalsaari i Finland, som er våre vennskapskommuner.

— Tynnes ikke både egenarten og fellesskapet ut med fjernsynsatellitter og stort samkvem på mange områder?

— Jeg ser fjernsynet som positivt i nordisk sammenheng. Det samme med reisevirksomheten og annet samkvem. Vi har i Norden en felles kulturbasis

som på flere måter nå trues utenfra. Jeg tror dette representerer en utfordring for «Foreningen» Norden.

— Vi har noe felles å forvalte. Og vi må ikke glemme hverandre, slutter Øystein Terning.

H.Ø.

Dikterens navn er kjent

I forrige nummer av Bygdespeilet presenterte vi diktet «En skogens sønn», samtidig som vi etterlyste forfatteren bak diktet.

Nå har Alf Granerud i Holter gitt oss et tips om at forfatterens navn er Holger Granerud, tidligere helsekvinning, nå bosatt i Oslo.

G. N.

Liv Elstad ny formann i hagelaget

Årsmøtet i Nannestad hagelag har valgt Liv Elstad til ny formann og Ivar Opsahl som ny nestformann. Det øvrige styret består nå av Aase Støverud som kasserer og Trond Nilsen som sekretær, samt Gunlaug Aarseth, Astrid Ringnes, Karin Kvinge Hansen og Mariann Vøien som styremedlemmer.

Revisorer er Ole Borhaug, Per Lundberg og Trygve Aas, og valgkomiteen består av Åse Aas, Ingrid Slatum og Bjørg Skatvedt. Utsendinger til fylkeslagets årsmøte ble Liv Elstad, Erling Willoch, Mariann Vøien, Ivar Opsahl og Ingrid Slatum. Styret skal selv velge sin studieleder.

Under årsmøtet viste Erik Risbø lysbilder og fortalte fra hagelagsturen til Paris sist sommer, der det også var med 11 medlemmer fra Nannestad hagelag.

Årsmøtet vedtok ellers at den framtidige årskontingenten skal være 125 kroner dersom vedkommende samtidig skal være abonnent på Hagetiden, eller 25 kroner om dette ikke ønskes.

ROB

Oslo kommune kjøper Fagerli sykehjem

Fagerli sykehjem, som nå skal overtas av Oslo kommune.

Fagerli sykehjem i Holter er i ferd med å skifte eier. Det er nåværende eier Sigmund Lunde som selger sykehjemmet og eiendommen Høgtun til Oslo kommune. Kjøpesum er ifølge kontrakt 2,9 millioner kroner.

Fagerli består til sammen av om lag 15 mål. Selve sykehjemmet, som ble oppført i 1958, er på 530 kvm grunn-

flate i delvis to og delvis tre etasjer. Overpleierboligen på vestsiden av vegen er også med i handelen, og denne er på 90 kvm i to etasjer. Med i kjøpet er også et lager- og garasjebygg på 50 kvm.

Oslo kommune skal drive sykehjemmet videre i egen regi.

ROB

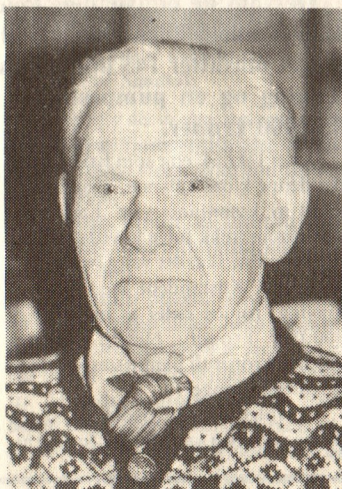
Kjendisene

Kjendis denne gang er Bjarne Holter. Han ble i forrige nummer utfordret av Johan Ramstad. Bjarne Holter serverer to historier fra bygda. Innledningsvis sier han:

Det var spørsmål om det finnes humor i Nannestad. Jo, den finnes nok, om ikke i så saftige former som i enkelte andre distrikter. Men den kan være inful nok.

Å luke turnips i solvarmen har bestandig vøri et trottendes arbe. I Søgar'n var det hard drift, og lukera lot en dag søvnen ta overhand på seg. Men tar du deg tel noe på egen hand blir det som regel oppdaga. Og husbond kom selvfølgelig da. Samtidig kom Jessheim-ruta, ei ordentlig skranglekjerre, på folkemunne kalt tombola'n, forbi. Lukera vakna ta livet og fèkk se sin overordnede. Da sa'n Ole: «Du skulle kjøpe deg en sånn tombola du au, så vi hørde å ti du kom».

Kara fra Økrisgreina var på biltur oppi dala, og det gikk itte bære enn at dom brasa inn gjennom ei speilglasrute og vart stående langt inne i et supermarked. Noe betuttet kan jo sjøl en bjørsokning bli etter sånn ei ferd, og

Bjarne Holter.

dom belaga seg på en jevla kjeft. Men det går som regel bære enn ventet. Da sjefen omsider kom, ønsket han oss jamen velkommen, og lurde på om vi hadde fønni det vi var ute etter. Og att-på tel, trur det eller ei, så spurde'n om vi hadde lyst på ei halv øl.

Bjarne Holter utfordrer «Stensbykammerat» Arne Solbakken til neste nummer.

MAA

Skytebaneutvalg

Det skal velges et skytebaneutvalg innen kommunen. Dette utvalget skal

bestå av fire personer, hvorav to velges av kommunestyret. De sistnevnte ble Tore Røtterud og Thor Skaug.

ROB

Hyggekveld på sykehjemmet

Den årlige hyggekvelden som Nannestad Rotary Club arrangerer for sykehjemmets og trygdeboligenes pensjonærer samlet i år flere deltakere enn noen gang tidligere. På programmet sto underholdning ved Con Vita-koret, toradermusikk ved Åse Ljødal og sang

og musikk ved Sol og Asbjørn Holter. Og selvfølgelig var det mang en hyggelig kaffeprat i godt lag.

Vi ser her Sol og Asbjørn Holter med sang og spill ved ett av de mange småbordene.

ROB

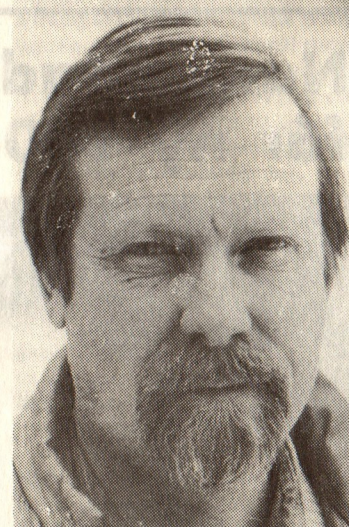
Torleif Johansen ny formann i Nannestad Røde Kors

Årsmøtet til Nannestad Røde Kors har valgt Torleif Johansen til ny formann. Øvrige i styret er nå Astrid Kristoffersen, Solveig Aasen, Målfrid Edseth, Liv Røtterud og Johannes A. Joranger. Varamenn er Kari Haus og Jan Larsen.

Det ble ellers under årsmøtet orientert om planene for lokalavdelingens drift i det kommende året. Nannestad Røde Kors ble etablert i 1981, og det har nå om lag 370 medlemmer.

ROB.

Torleif Johansen skal nå stå som leder av Nannestad Røde Kors.

Skirenn i barneparken

Haugastol barnepark i Maura har også hatt skirenn i vinter. — Barna synes det er veldig moro, sier parkleder Ragnhild Nordby. Det ble ikke tatt tiden, men alle som var med fikk saft og premie.

MAA

Olaf Ludvigsen har lånt oss dette bildet som er fra Fagerli feriekoloni som lå ved vegen ned til renseanleggene på Bahus. Bildet er tatt omkring 1920 forteller Ludvigsen. Hans mor (Karen, født Bahus) står som nummer to fra venstre av de voksne.

Ungene som ferierte på Fagerli kom fra Oslo og omegn. Fagerli ble revet for mange år siden.

H. Ø.

Bildet er hentet fra et av mange barneskirenn på Kringler-Slattum skole i vinter. Her ser vi noen av de yngste deltakerne i Åsen Idrettslags klubbrenn.

MAA

Nannestad Skytterlag får ny 100-meter

Skytterbanen ved Rustadmoen. Her ved et klubbmesteskap i vinter.

Nannestad Skytterlag har bestemt seg for å opparbeide ny 100-meter på skytterbanen ved Rustadmoen. Formannen, Tormod Eek, forklarer at banen er svært påkrevet, da den nåværende «100-meter» er for kort. Grava må flyttes og det må støpes en kant langs elva. Vannet skal ledes unna ved å grave elva dypere.

Skytterlaget har budsjettert med 116.000 kroner i utgifter, hvorav laget selv har 15.000 kroner og 20.000 kro-

ner vil bli spart ved å gjøre en del av arbeidet på dugnad. Skytterlaget har søkt Heimevernet om 50.000, kommunen om 10.000 og det frivillige skyttervesen om 20.000 kroner.

Etter fotballen er skyting den største idrettsgren i landet. Nannestad Skytterlag har om lag 150 medlemmer i alle aldre, hvorav 30 driver med aktiv baneskyting.

MAA

Kommunen bygger selv kloakkledningen Løken II-Eltonåsen

Dersom de nødvendige lånemidlene kan skaffes til veie, vil kloakkanlegget fra Løken II til Eltonåsen bli igangsatt i vår. Anlegget omfatter 145 meter pumpeledning, 1210 meter selvfallsledning og en pumpestasjon. Totalt vil det hele komme på 950.000 kroner.

Det er teknisk etat som har utarbeidet denne kloakkplanen, som er godkjent av kommunestyret. Ledningen skal i store trekk følge hovedvegen, og for det meste skal det være bra terreng å grave i. Kostandene med ledning, graving, rør og deler er beregnet til 800.000 kroner. Hertil kommer 150.000 kroner til pumpestasjon, samt grunnerstatninger.

— Ifølge fremdriftsplanen skulle denne parsellen vært bygd i forrige år,

sier kommuneingeniør Skaldebø. — Hvis anleggsarbeidene i Eltonåsen skal komme i gang høsten 1983, må denne ledningsparsellen være ferdig i løpet av sommeren.

Anleggsarbeidene skal utføres av kommunens egne mannskaper. Det er søkt Kommunalbanken om de nødvendige midler for gjennomføring av prosjektet.

ROB

Det bor 7725 mennesker i bygda

Ifølge de offisielle statistikker var vi 7725 nannestadsokninger ved siste årsskifte. Dette er 63 fler enn for ett år siden.

Totalt var det ved siste årsskifte 376129 personer i Akershus fylke. Dette er en økning på 3782 personer i løpet av 1982. Det kan nevnes at alle kommuner på Romerike, unntatt Skedsmo, hadde stigning i folketallet i det siste året.

ROB

Nye utleiesatser i kommunehuset

Kommunestyret har vedtatt nye utleiesatser for kommunehusets festavdeling. Etter dette vil storsalen med garderober og toaletter koste 600 kroner for en kveld. Dersom det ikke dreier seg om såkalt inntektsgivende arrangementer, vil denne prisen bli redusert med 200 kroner.

Kommunestyresalen med foaje vil koste 200 kroner, mens hele anlegget med storsal, kommunestyresal, foaje, garderober og toaletter vil koste 800 kroner. Leie av skuespillergarderobene vil koste 100 kroner.

De ny satsene ble gjort gjeldende fra 1. mars i år.

ROB

Per Sandvik på fallrepet:

SLÅ RING OMKRING KULTURAKTIVITETENE I BYGDA!

I månedsskiftet mai-juni pakker Sandvik, kommunens kultursekretær de siste tre åra, sine saker og reiser til Bamble for å overta en stilling i kulturadministrasjonen der. Sandvik, som blant annet har Distriktshøyskolen i Bø bak seg, kom til Nannestad som en frisk kastvind som fikk sakene til å røre på seg.

— Vi har lenge hatt en sterk mistanke om at du ikke kom til å bli gammel i Nannestad. Et det for snevert, for etablert for deg her?

— Nei, det vil jeg absolutt ikke si. At jeg reiser har ingen av de årsakene som spørsmålet ditt indikerer. Jeg har aldri oppfattet Nannestad som verken så snevert eller så etablert at det ikke skulle være mulig å nå fram fra en kulturbyråkrats plass.

— Hvordan opplevde du bygda og kulturlivet rent umiddelbart den gang du kom hit?

— Det første jeg gjorde da jeg kom hit var å skaffe meg en oversikt over kulturbildet, og det som slo meg da var mangfoldigheten. Så spurte jeg meg selv om denne mangfoldigheten kanskje bare var et papirfenomen, langt fra den faktiske virkelighet. Med bakgrunn i den respons som jeg — og kulturstyret — har fått i min periode i bygda, kan det bare slås fast at denne mangfoldigheten i høyeste grad er en realitet.

— Men vi er kanskje litt trege i avtrekkeren?

— Da jeg kom hit så fortalte folk meg at her i bygda skjer alt i «leirfotenes» tempo, dessuten er det ikke alltid så positive holdninger heller. Men dette er så absolutt ikke min erfaring, snarere tvert i mot.

— Å komme ny til en bygd for å gå inn i en slik rolle er ikke alltid så lett, — det er en i særlig grad da kan oppleve er reservasjon og nysgjerrighet, og det kan i starten være vanskelig å få både folk og grupper i tale. Jeg opplevde det ikke slik her i Nannestad. Ta bare kulturmønstringene: da fikk vi grundig bevis på at dette langt fra er de «sitrumpedes» bygd.

— Prege Nannestad av sin nærhet til hovedstaden, dagpendling og det å være en slags bakeveje til Oslo-området?

— Det som preger kulturbildet her i bygda er nettopp det fantastiske at det ikke har latt seg affisere av hovedstadens nærhet. Tross Oslo's nærhet så er likevel folket her aktive i lokalmiljøene, og mangfoldigheten og aktivitetene er ganske upåvirket av «vær og vind» inne i Oslo.

— Ser du ingen ting som representerer en trussel mot disse aktivitetene?

Nannestad har et uvanlig rikt kulturliv, sier Per Sandvik.

— Jeg tror det er mye større fare for at et utall av fjernsynskanaler vil passivisere i langt større grad enn nærheten til Oslo.

— Noen hevder at idretten ikke skulle vært med i kulturbegrepet. Er du enig i det?

— Jeg mener bestemt at idretten hører heime i kulturbildet. Men jeg er ikke uten videre sikker på at idretten tjener på det. Idretten skiller seg nemlig fra de andre kulturaktivitetene fordi den er forholdsvis ressurskrevende, både økonomisk, organisasjonsmessig og menneskelig. Kanskje det blant annet er derfor idretten har lært å organisere seg og sin virksomhet på en slik måte at det øvrige kulturlivet med stort hell kunne ta lærdom av det.

— Har idretten blitt for ambisiøs?

— Jeg tror det. Den har i blant ikke plass til sitt eget formål fordi den koster så mye. Nivået og ambisjonene er ofte så store at det i blant koster mer enn hva en liten klubb kan make. Og det er svært betenkelig.

— Hvorfor mener du idretten vil tape på å gå i samme sekk som det øvrige kulturliv?

— Fordi bevilgningene til idretten da naturligvis vil bli sammenlignet med det som bevilges til det øvrige kulturliv, og da ser en fort hvem som får mest. Derimot vil selvfølgelig det øvrige kulturliv tjene på å bli sammenlignet med idretten.

— Kultur og økonomi er et aktuelt

Han har i sin tid i bygda vist at han ikke bare en profesjonell kulturforvalter, men en iderik og utradisjonell kulturutvikler, med et sterkt personlig engasjement og perspektiv på sitt fagområde. Klarere enn de fleste ser han kulturens betydning i dagens samfunn og — ikke minst — i morgendagens.

tema. Hvordan synes du det ser ut til å gå — kommer næringslivet stadig sterkere inn i bildet?

— Vi har i det siste sett at næringslivet har gått inn og sponset kulturlivet. Særlig har dette skjedd ved større arrangement i de store byene, men det er ingen grunn til å tru at ikke denne utviklingen også vil nå Nannestad. Faktisk har vi allerede flere eksempler på at så har skjedd også hos oss.

— Vi må forstå kulturlivets situasjon, men vi må også forstå at kulturlivets vilkår er det offentlige ansvar. Kultur og kulturliv er for meg de måter vi lever på, det er spørsmål om våre sosiale og mellommenneskelige forhold. Altså ikke en slags pynteskjorte vi tar på oss den 17. mai, men noe vi lever for — og med — hver dag, noe flere tusen mennesker i ei bygd som Nannestad deltar aktivt i hele året. Vi må ikke komme dithet at så sentrale anliggender for vår livsstandard blir avhengig av om stedets forretninger går godt eller ikke. Med andre ord: vi kan saktens bli fattige, men vi må aldri bli så fattige at vi prisgir oss vilkår som fører oss ut i almisser og ånds-fattigdom.

— Men er det så ille om for eksempel en forretning gir en håndrekning ved et arrangement.

— Nei, egentlig ikke. Poenget er at det aldri må bli politisk akseptabelt at næringslivet forsørger kulturlivet. Sentrale levevilkår er et felles ansvar og må være basert på en gjennomtenkt politikk, — ikke forretningsavtaler. Det kan være både artig og interessant at noen i næringslivet gidder å ta et enkelt skippertak på vegne av kulturen, men faren er at dette kan få politikere til å sovne fra sitt ansvar.

— Hvordan kan en befolkning som i Nannestad møte spekulasjonsindustrien?

— Ved å videreutvikle den politikk bygda har lagt seg på, nemlig å gi aktivitetene, og organisasjonene i mellom, vilkår for utvikling. Det er gjennom dette arbeid det kan skapes holdninger som gjør det mulig å holde «donk-i-donk»-industrien på solid avstand. Det offentlige må tilrettelegge slik at det kan hamles opp med dem som spekulerer i at vår fritid skal bli passiv — at vi skal bli nesten apatiske nytere av tomhet.

— Hva ville du prioritere de første årene hvis du skulle blitt i Nannestad?

— Jeg velger å svare fra en administrativ vinkel, og da ville jeg satse på å styrke kulturadministrasjonen. Et kulturkontor bør kunne være en ressurs for organisasjonene, — også på den organisatoriske siden av virksomheten. Mange lag og foreninger sliter tungt nettopp forde de er dårlig organisert, og på den måten får altfor få mennesker altfor mye av oppgavene. Når så selve idealismen begynner å krympe, så er det ikke mer igjen. En styrking av kulturretaten vil også gi muligheter til å gi kulturspørsmål større politisk forståelse.

— Har du på fallrepet et godt råd til oss som er nødt til å bli igjen?

— Slå en solid ring omkring de kulturverdiene dere allerede har, ikke minst mangfoldigheten. Dere må nå arbeide fram en politisk holdning basert på at kulturlivet er et offentlig ansvar, og som sådan noe av det viktigste som skjer mellom mennesker i et miljø. En skal være klar over at marginalene mellom passivitet og aktivitet kan være små, men at forskjellene kan bli betraktelig mer synbar.

— Vil du savne Nannestad?

— Ubetinget. Og jeg er sikker på at Nannestad har gitt meg mye mer enn jeg har gitt Nannestad. Jeg kommer til å holde meg orientert om hvordan det går her. Dessuten har jeg fått gode venner her som jeg håper å få beholde. Derfor vil jeg benytte denne anledningen til å takke for at det var jeg som fikk jobben i 1980, og at jeg derfor fikk lære menneske og miljøet her å kjenne.

— Hvordan mener du Nannestad ligger an i kulturlandskapet?

— Uvanlig godt, både på grunn av bredden og kvaliteten i det som skjer her. Dere ligger langt over landsmålestokken, etter mitt skjønn. Dere har jo også en organisasjonsprosent som ligger hele 15% over gjennomsnittet. Her er positive holdninger hos mange av politikere og her er sterke ressurser på mange områder. I hele er situasjonen i Nannestad så god at mange kommuner bør være misunnelige.

— Og dette er faktum, ikke sentimentale glansbilder i avskjedens stund, slutter Per Sandvik.

H.Ø.

Våre grendemiljøer:

Åsvegen fra Gangfløt til Rovold

Langs Åsvegen i Holter er det flere grannelag uten skarpt skille mellom dem. Grannelaga «forskyver» seg nordover. Vi har tidligere nevnt Grani, Økri og Gangfløt i forbindelse med grendemiljøet rundt Finstad skole, — og fortsetter denne gang med utgangspunkt i Bygdeboka's fortellinger om «Grannelag langs Åsvegen fra Gangfløt til Kåråsen».

Gangfløt med Øvre Elton i bagrunnen.

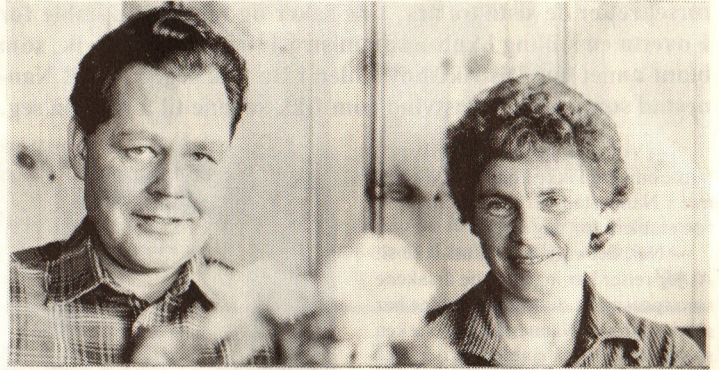
Den gamle Åsvegen kom til Økri sørfra over jorden fra Grani og nedover forbi tunet på Gangfløt, og rett over til Elton. Der tok det av en skarveveg til Løken og Brøstad, men Åsvegen gikk nordover til Harstad der Søgar'n og Norgar'n lå tett inntil hverandre i 1805. Videre gikk vegen til Rovold, over tunet her svingte den litt østover, og så nord mot Erpestad. Vi går tilbake til utgangspunktet, — Gangfløt.

Gangfløt ligger på leire og sandgrunn i vekslende lende ved Åsvegen med husa 187 m.o.h. I sør er grensa langs gjerdet mot Økri, i øst til Grani etter bekk, og i nord til Elton over rabbe og dels etter bekk. I vest støter innmarka til gardsskogen. Gangfløt ble ryddet eller skilt ut fra Økri i slutten av vikingtida og lå ikke øde etter Svarstedauen. Gardsnavnet er gammalnorsk *Gamalsflot* og første ledd er trolig mannsnavnet Gamal. Siste ledd, fløt, (nå fløtt) betyr flate og sikter til flatene vest for husa. Et navn med endingen fløt er et typisk marknavn eller jordenavn, og forteller oss at det sentrale av gardsområdet opprinnelig har vært et jorde til en annen gard, og den-

ne andre garden kan ikke ha vært noen annen enn Økri. Delet mellom de to gardene går også rett over fløtten. Første ledd kan også ha vært adjektivet gammel, og betydningene altså Gamlefløtten. Via skrivemåter og dissimilasjon ser vi at i skattematene fra 1528 blir navnet skrevet Gangfløt. Norges matrikkel har navnet Gangfløt, og den skrivemåten blir brukt her.

Det er ingen gamle hus igjen på garden, som har vært udelst så nær som en åttendedel som var eget bruk i perioden 1807 til 1854. Av husmannsplasser var Gangfløtstua alt fra 1670-åra, i skogkanten vest for garden. Plassen var i stadig bruk til den ble solgt i 1906. På slutten av 1800-tallet ble Gangfløthagan bygd. Gangfløt var i gammalnorsk tid delt mellom to partseiere. Part I var på 4 øyresbol og hørte til Holter prestebol. I 1575 var skylda av den 5 lpd. malt. Merkelig nok blir ikke parten nevnt seinere. Part II var på 2 hefselder og 1 spann smør (om lag 12 øyresb.) og lå i 1396 til Velo prebende i Oslo domkirke. Etter reformasjonen hadde verdslige embetsmenn inntektene av Velo prebende. I 1595 var det «Luduick Mundk thill

I år 1730 bodde det 304 mennesker i de seks grannelaga på denne strekningen, — i 1801 var dette tallet økt til 386, og i 1875 var tallet 467 mennesker. Bygdespeilet har her tenkt å ta for seg en mindre del av denne strekningen. Vi starter med Gangfløt og stopper ved Rovold.

Åse og Tore Støverud, de nittende brukere av Gangfløt i sammenhengende familierække fra 1664.

Nørlund fordom Stadholder offuer Norge. . . » Kort etter 1660 ble godset solgt og brukeren fikk skjøte på Gangfløt i 1672. Hvis vi ser i Bygdeboka 2. bind side 360, kan vi lese litt om hvordan samfunnet og miljøet var, vi tenker spesielt på den femte brukeren av Gangfløt, Guttorm, som var utro mot sin kone Mari, og satte barn på Anne Toresdatter fra Kråkfoss under Eset to ganger. Eller som det står: «forsett seg i sitt ekteskap». Han ble for dette dømt fredløs i 1652. Anne Toresdatter ble satt i lensmannsarresten på Hagamoen til skarpretteren i Kristiania kunne komme oppover og kagstryke henne, men rømte herfra og vakten Halvor Erpestad fikk 10 dlr. i bot til kongen. Denne Anne Toresdatter var nok en dame med tiltrekningskraft, men som lovene den gang var, hun ble dømt fredløs og ble hun grepet her i riket skulle hun halshogges! Guttorm satt i 1656 i jern på Akershus for livstid. Den 29. juli sannsynligvis 1652 ble boet registrert hvorav halvparten (28 ¾ dlr.) tilfalt kongen. Resten fikk Mari beholde.

Av andre ting fra gammelt av kan vi plukke ut noen setninger om grense og gjerdetvister fra åstedssak i skogen høsten 1729, der Ola Olsen Gang-

fløt og Gullik Kristoffersen Økri hadde stevnet brukerne på Grani og Elton for å ha inngjerdet det mest av sameia. Av plasshensyn må vi ellers vise til Bygdeboka. Vi hører om Anders Gangfløt som i 1690-åra hadde bråta sør for vegen der husmannsplassen Geitbrua nå lå og hørte til Grani. Viser også at ca. 1693 var Grani, Økri, Gangfløt og Elton sammen om å sette opp et gjerde vest mot Blautdalen og sette grind i vegen som gikk til Harstadskogen men grinda ble hogd ned og ikke satt opp igjen. Dette er bare noen spede hopp i den fyldige historie som preger dette grendemiljøet, men vi håper at vi med dette har fått skapt et bilde av gammel gardshistorie og hvordan den naturlig nok vil være midtpunktet i denne kretsen.

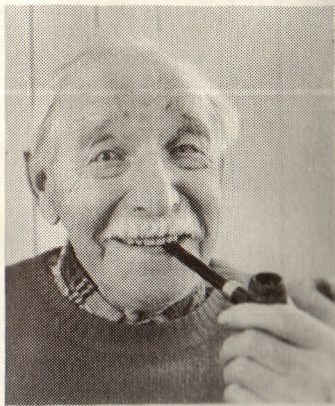
Neste gård på strekningen er Elton, som ligger på sand og leirgrunn i vekslende lende med husa på Øvre Elton 188 m.o.h., Nedre Elton 174 m.o.h. I øst er grensa mot Løken etter bekk, mot Brøstad etter gjerde. I sør grenser garden litt mot Grani etter bekk, i nord mot Harstad følger delet Harstadbekken og lenger øst en annen bekk. I vest støter innmarka til egen skog som går inntil Harstadskogen i vest. Elton ble ryddet i eldre jernalder,

Rusbakken — hvor vegen til Harstad går på nordøstsiden. Til venstre Lyngås, til høyre Holter almenning.

Mot Håkenstad. Den skarpe svingen her er det ikke alle som klarer.

Birger Håkenstad.

i gammalnorsk tid delt i to bruk. I 1695 ble Arstun skilt ut fra Nestun. Vi viser til Bygdeboka om gardshistorie for øvrig, men nevner raskt navnet på en del husmannsplasser under Elton: Eltonstua eller også kalt Ormelia, Eltonstua var også nevnt et annet sted, og så kalt Olelia. Så følger Finskjeggen, hvor vi ser at en sønn av Ole Kristoffersen, Theodor, gift med Gunnhild Johansdatter fra Engerstua, i 1870, var husmann i Kjennsbekk, husmannsplass under Harstad. Videre har Eltonsløtta, Eltonåsen og Eltonhaugen. Elton tar ikke med Grani i sitt grannelag. (Grani hadde grannelag med Økri og Gangfløt). På Elton regner de med Gangfløt, Harstad og Rovold til sitt grannelag.

Det har blitt gjort oldfunn på Elton i 1920-åra. Øst for husa på Nestun ble det funnet en pilespiss av flint som anslås å være ca. 4000 år gammel! Denne er levert til Universitetets Oldsaksamling. Rett nord for husa var det en haug som ble kjørt ut da Lars Th. Elton var ung. I den fant de noen bein som de mente var hestebein. Vi forlater Elton og drar mot Eltonåsen, nå et av bygdas framtidige boligfelt. Her bor enke etter Hermod Linderud, Olga, med datter og svigersønn, videre Marie og Albert Sand, Eva og Gunnar Granås, som bor inn fra Gamle Åsveien, en strekning vi vil komme tilbake til. Rett over asfaltveien hvor Gamle Åsveien munner ut, er nedkjøringen til Gerd og Terje Harstad over tunet til huset etter Martha og Adolf Hoel. Vi har nå kommet til Russbakk-toppen og ser over til Lyngås og Holter Almenning Sag og Høvleri. Midtveis i bakken har vi på vestsida familien Lønrusten, på østsida går veien ned til de neste gårdene, Søgarn Harstad, og de to brukene Nordgarn og Negarn Harstad. Harstad ble ryddet i vikingtida og ble alt i gammalnorsk tid delt i to bruk, Nordgarn og Søgarn,

som begge var i hevd i nedgangstida etter svartedauen. Søgarn har vært udelte, men fra Nordgarn ble Negarn skilt ut i 1835.

Husa i Søgarn ligger 192 m.o.h. med hovedbygningen ved sørenden og låven i nordenden av tunet. Like nord for låven lå husa i Nordgarn før. Da Marie Gudbrandsdatter kjøpte Nordgarn i 1866, lå fortsatt husa her, men hun satte opp nye hus ca. 300 meter lenger nord, 174 m.o.h. Den første husmannen fikk Harstad ca. 1710. Han bodde i Harstadstua, eller senere kjent som Kjennsbekk. Det opprinnelige navnet ble skrevet Tjernsbekk. På 1800-tallet var det også husmenn på Håkenshaugen og i Enga. Det var også husmannsplass under Nordgarn i Kjennsbekk, plassen var i sameiet for disse to brukene men begge gikk under navnet Harstadstua. Vi finner navnet Harstadeiet, og til slutt finner vi Svingen eller Skogly, der hvor Karoline og Johan Arvesen i dag bor. Man antar at Svingen lå rett nedenfor Åsveien.

Videre nordover langs Åsveien etter avkjøringen til Harstad, — finner vi Lyngås, huset til Arne Steen og almenningsveien på vestsiden, sammen med nok en bolig, kjøpt opp av Holter Almenning. På østsiden er Holter Almenning Sag og Høvleri samt Trelaststuslag og lagertom, solgt fra Harstad, størstedelen rundt 1952. På vestsiden av veien oppe på berget halvveis bort til Trygve Håkenstad, lå Stenstua, også kalt Amerika, skilt ut fra Søgarn i 1937. Denne er revet og tomte eies av Holter Almenning. Heretter ligger husene på vestsiden av veien, Astri og Trygve Håkenstad, så følger Karoline og Johan Arvesen, deretter er det bar Håkenstad en lang rekke. Først veien opp til Kjellfrid og Arne Håkenstad, så litt høyere oppe Ingerid (født Håkenstad) og Emil Antonsen. Midt i «Håkonstasvingen» er porten inn til Maria og Birger Håkenstad, og her var Bygdespeilet innom og slo av en prat. Maria traff vi ikke, hun kom på sykehjemmet for en tre-fire måneder siden, kan Birger fortelle, mens han disker opp med kaffe og «bygått». Vi forstår godt at det tar litt på for'n Birger, at ikke Maria er hime, men som han sier mens han lyser opp, — «Je besøker anhår dag, da blir det itte så værst stusslig» —. Dessuten har Birger alle ungene så nær som Hans boende rundt seg, skjønt unger får det vel ikke blitt, han Birger fyller selv 86 år den ni og tyvende juni i år, og forteller at Maria blir 87 i oktober. Vi har hørt Bjørn Rovold fortelle at det skulle ha vært en skytebane borti der som pukkverket ligger nå, og det eneste Birger

har hørt om dette, er at det skulle ha vært standplass ved et dansegulv som har stått inne ved sletten nedenfor steinuttaket, med skuddretning mot fjellveggen. Men det ryktes at en anviser, vistnok en danske ble drept i skyteulykke, og etter dette var ikke banen i bruk. Alt dette var før Birgers tid, som kom til Håkenstad i 1920—21.

Vi takker for praten og kaffen og drar videre nordover fra Birger, som forresten har vært intervjuet i Bygdespeilet nr. 4 1977. Rett rundt svingen finner vi en annen sønn av Birger og Maria, Tore, med kona Jorunn. På skrå opp mot Emil Antonsen der som uthusene er, sto det ei hytte tilhørende Bernt (bror av Maria) som også brukte navnet Håkenstad. Bernt døde i 1973, og hytta ble revet. Før dette sto faktisk hytta der som huset til Ingerid og Emil Antonsen i dag står. På østsiden av Åsveien bor Olaug og Jens Steen. Dette stedet var opprinnelig solgt fra eiendommen på oversiden av veien, som da var eid av andre i familien. Huset som Olaug og Jens bor i ble satt opp i 1948. Jens kjøpte eiendommen på oversiden av en nevø, Egil Steen, sammen med 10 mål jorde på

nedside. På grunn av utbedring av Åsveien ble eiendommen på vestsiden solgt til kommunen, og jordet på østsiden ble senere solgt til Emil Bjerkek. Her sto også en tømmerlåve, men denne er også revet. Olaug og Jens har 8 barn, fire jenter og fire gutter, så derfor vil vi trekke frem denne familien som en av de barnerike i omegn. Yngste sønnen Odd bor hjemme hos foreldrene.

Videre nordover på vestsiden, etter alle hus som er revet etter Steen, finner vi Elbritt og Lasse Djube, en ung familie som kjøpte huset etter Ruth og Håkon Halden. Dette er nylig bygget på. Så er det ikke noen hus før det lille etter Varnberg, også på vestsiden. Da kommer vi fram til Teietoppen, hvor oppkjøringen til Else og Odd Søreide samt Gunnhild og Gunnar Olsen er. Også her er barnetallet stort, faktisk 9 barn, og det er nok den største familien i dette grendelaget. Litt lenger ned i bakken går vegen inn til pukkverket. På østsiden av Teietoppen går veien inn til Rovold. Og her på Rovoldsteiet må vi dessverre slutte av for denne gang.

T.R.N.

Veglys på Kopperudmoen

Formannskapet har bevilget 6.250 kroner som tilskudd til vegbelysning på Kopperudmoen i Maura. Beløpet gjelder støtte med 300 kroner pr. lampepunkt for 18 lamper, samt en egenan-

del for kommunal eiendom på 850 kroner. Kommunen har også overtatt betaling av strømregningen for anlegget og det framtidige vedlikeholdet.

Totalt koster de 18 lyspunktene 24.000 kroner. Dette betyr utlignet pr. husstand en utgift på 850 kroner.

ROB

SØNDAG ER KIRKEDAG

Bjørke kirke:

19.6.	kl. 11.00	Høymesse. Nattverd. Granerud.
10.7.	kl. 11.00	Familiegudstjeneste. Misjonsprest Sølve Holm.
7.8.	kl. 11.00	Høymesse. Jørgensen.
21.8.	kl. 11.00	Høymesse. Nattverd. Jørgensen.
4.9.	kl. 11.00	Familiegudstjeneste. Jørgensen.
18.9.	kl. 11.00	Høymesse. Nattverd. Granerud.

Holter kirke:

12.6.	kl. 11.00	Høymesse. Nattverd. Granerud.
26.6.	kl. 09.45	Morgengudstjeneste. Granerud.
10.7.	kl. 11.00	Høymesse. Prest fra Santalmisjonen.
17.7.	kl. 11.00	Høymesse. Granerud.
31.7.	kl. 11.00	Høymesse. Nattverd. Jørgensen.
14.8.	kl. 09.45	Morgengudstjeneste. Jørgensen.
28.8.	kl. 11.00	Familiegudstjeneste. Jørgensen.
11.9.	kl. 11.00	Høymesse. Nattverd. Jørgensen.
25.9.	kl. 11.00	Høymesse. Vikarprest.

Nannestad kirke:

12.6.	kl. 11.00	Høymesse. Nattverd. Jørgensen.
19.6.	kl. 09.45	Morgengudstjeneste. Granerud.
3.7.	kl. 11.00	Høymesse. Granerud.
24.7.	kl. 11.00	Høymesse. Nattverd. Jørgensen.
14.8.	kl. 11.00	Høymesse. Jørgensen.
28.8.	kl. 11.00	Familiegudstjeneste. Granerud.
11.9.	kl. 11.00	Høymesse. Nattverd. Sekr. Hermansen.
25.9.	kl. 11.00	Familiegudstjeneste. Granerud.

Stensgård kirke:

26.6.	kl. 12.00	Stevnegudstjeneste. Granerud.
10.7.	kl. 11.00	Høymesse. Nattverd. Granerud.
7.8.	kl. 09.45	Morgengudstjeneste. Jørgensen.
21.8.	kl. 11.00	Familiegudstjeneste. Granerud.
4.9.	kl. 11.00	Familiegudstjeneste. Granerud.
18.9.	kl. 11.00	Høymesse. Nattverd. Jørgensen.

Rovoldsteiet, med Rovold til venstre.

Forts. fra side 1 —
Brannvesenet er blitt . . .

Byggelder og varabrannsjef Per Sæthre, brannsjef Ingolf Skaldebø, brannkonstabel Hans M. Strøm, varabrannsjef Holger Døhlen og brannmester Birger Kristoffersen i oppholdsrommet for vakthavende brannkonstabel.

Dessuten ligger stedet geografisk gunstig til med hensyn til utrykningstid.

Det er entreprenørfirmaet Brødrene Hansen fra Eidsvoll som har vært hovedentreprenør for bygget. Hele selve brannstasjonen, med teknisk anlegg, garasjer, oppholdsrom, vaktrom og nødvendige rom ellers er ferdig,

mens en del utvendige arbeider skal utføres på sommerføre.

Branntjenesten i Nannestad har en organisasjon bestående av fem brannbefal, fire fast ansatte brannkonstabler og 13 deltidsmannskaper.

ROB

Reguleringsplan godkjent for nordre del av Prestmosen

Med 25 mot 11 stemmer har kommunestyret vedtatt den framlagte reguleringsplan for nordre del av Prestmosen. Det er Håkon Torjussen som eier området, og det er også han som har lagt fram forslaget til regulering.

Preståsen Nord vil bli en videre utbygging i det området som allerede utgjøres av de mange boliger som er reist på Prestmosen.

Av reguleringsbestemmelsene for det nye området nevnes at husene der kan oppføres som eneboliger, rekke- eller kjedehus. Ingen hus må være høyere enn to etasjer.

Utnyttelsesgraden skal ikke overstige 25 prosent av den enkelte tomts nettoareal. Eventuelle garasjebygg på inntil 36 kvm inngår ikke i beregningen av utnyttelsesgraden.

Mønehøyden skal ikke overstige 7,5 meter fra planert terreng, og alle byggene skal ha saltak med minst 22 graders takvinkel. Bolighus og garasjebygg på samme sted skal ha et enhetlig preg. Det må i tillegg til garasje beregnes oppstillingsplass for en bil pr. leilighet.

Forretnings-, lager- eller verkstedbygg er ikke tillatt innen Prestmosen Nord. Alle boligeiere skal være med-

lem av den lokale velforening. Kommunen skal sørge for opparbeidelse av fellesanleggene. Alle boliger skal være knyttet til felles antenneanlegg for radio og TV.

ROB

Utvidelse av kommunehuset utsatt

For en tid tilbake ble det igangsatt prosjektering av en utvidelse/ombygging av kommunehuset. Det var opprinnelig forutsatt av byggearbeidene skulle igangsettes i år, men dette har den rådende økonomiske situasjon satt en foreløpig strek over. Imidlertid er det motatt en regning fra arkitektfirmaet som har prosjektert byggearbeidene. Denne er på kr. 12.864, et beløp som formannskapet har anvist til utbetaling.

ROB

Forts. fra side 1 —

Etter skisesongen —

langt. Bjerke har toppløperne, med Lars Erik i spissen. Men laget har også en stor bredde i både aktive løpere og rekruttering, noe som lover godt for at Bjerke skal fortsette med å hevde seg i eliteskiktet også i framtida.

De mange nasjonale og internasjonale triumfer til tross, var det vel årets NM på Lillehammer som sto som et høydepunkt i Bjerkes bragder i den tilbakelagte sesongen.

Lars Erik åpnet med en overbevisende seier i tre-mila, og fortsatt sammen med Karl Kr. Aketun og Peder Hagen med å sikre at også stafettgullet havnet i Bjerke. At samme Lars Erik også vant 15-kilometeren med ganske klar margin, var ikke stort mer enn ventet. Som den store forgrunnsfigur i årets NM, var det også mange som ventet at han skulle klare det som ingen langrennsløper tidligere hadde klart, nemlig fire seire av fire mulige i et ski-NM. Men i 50-kilometeren måtte han nøye seg med fjerdeplass.

I 15 km ble det ellers en niendeplass til Karl Kr. Aketun, og en sjetteplass til samme løper i fem-mila, samt en tredjeplass i tremila. På sistnevnte distanse fulgte ellers Peder Hagen opp med en sjetteplass. Nevnes må også Bjerkes annetlag, bestående av Ola Sandholt, Audun Knutsen og Åsmund Drivenes, tok en god sjetteplass i stafetten.

Triumfene fra årets NM ble blant annet feiret med en skifest i Maura

skole, der det var fullt hus for å gi hyldest til løpere og ledere. Det var fakkeltgarder når løperne ankom, og mange rosende ord fra flere talere.

Av aktuelle «gullkorn» som ble snappet opp under festen nevnes:

— Nå er det moro å være bjørskoring! (Kjent Bjerke-patriot).

— Fine ambassadører for skisporten og Nannestad (kulturstyrets formann).

— Føler meg som innfødt bjørskoring (Lars Erik).

— Rekruttering viktigst nå (Terje Bogen).

— Det er OL som er målet (samstemmig).

ROB.

Nyvalg

Etter Sverre Bjørndals død rykker Helge Bjørnsrud opp som fast medlem av sosialstyret. Som ny vararepresentant her er valgt Liv Østeng. Videre er Helge Bjørnsrud valgt til ny vararepresentant til fylkesutvalget for sosiale saker, og Magnus Grøndal er valgt til vararepresentant til tilsynsutvalget for Nannestad prestegård. Samtidig er Stein Aarseth valgt til ny vararepresentant til husnemnda.

ROB

Forts. fra side 1 —

Budsjettreduksjoner . . .

mindre enn beregnet. Samtidig er det dermed også all grunn til å anta at årets forventede skatteinngang på 40.699.000 kroner er for høyt.

Det nye skatteanslaget for 1983 er nå satt til 37.854.000 kroner, hvilket er 2.845.000 kroner mindre enn det som opprinnelig sto i årets budsjett. Og det er dette beløpet som også da utgjøres av de nødvendige besparelser som er vedtatt av kommunestyret.

ROB

Nyvalg

Dag Bjørnstad er fraflyttet bygda, og han er av kommunestyret fritatt fra alle de kommunale verv han hadde for innværende valgperiode.

Dette medfører at Astrid Solberg rykker opp som fast medlem av kommunestyret, og Olav Lindsveen går inn som ny vararepresentant til samme styre. Samtidig rykker Peder Sandholt opp som fast representant av ANØ's representantskap, og Reidar Larsen

går inn som vararepresentant til formannskapet.

Samme Reidar Larsen rykker opp som fast medlem av arbeidervernnemnda, og Gunnar Vøien rykker opp som fast medlem av teknisk utvalg.

Som nye vararepresentanter til arbeidervernnemnda, teknisk utvalg, ANØ's representantskap og flystøutvalget er valg henholdsvis Ketil Wiik, Kristian Nordskog, Jan Kopperudmøen og Per Ramsli. Som ny formann i arbeidervernnemnda er valgt Reidar Larsen.

ROB